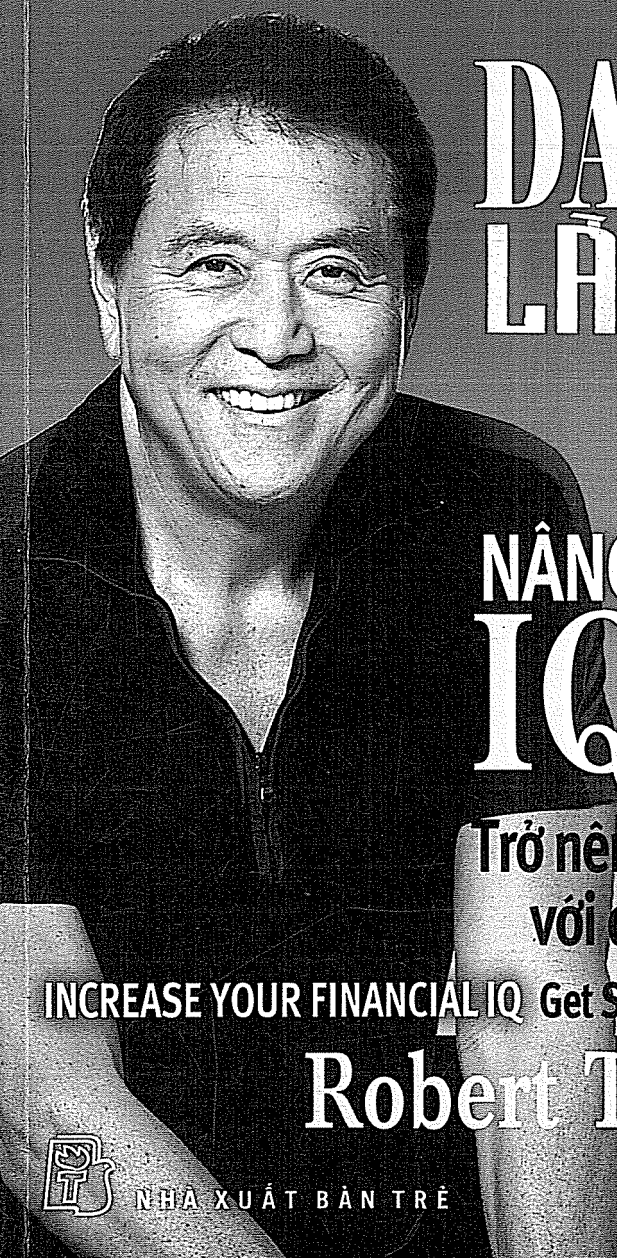

RICH DAD™

DAY CON LÀM GIÀU

Tập XIII

NÂNG CAO CHỈ SỐ IQ TÀI CHÍNH

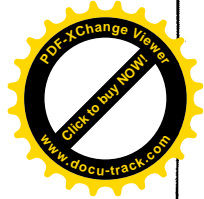
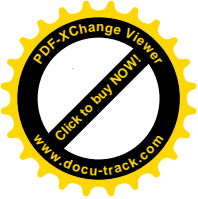
Trở nên thông minh hơn
với đồng tiền của bạn

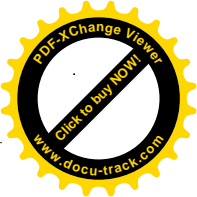
INCREASE YOUR FINANCIAL IQ Get Smarter With Your Money

Robert T. Kiyosaki

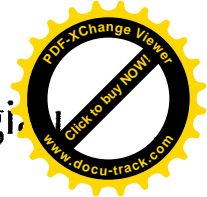

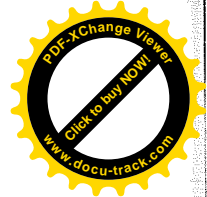
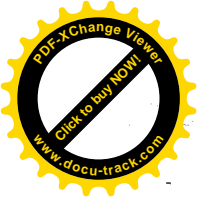
NHÀ XUẤT BẢN TRẺ

Dạy con làm gì

CASHFLOW, Rich Dad, Rich Dad's Advisors, Rich Dad's Seminars, ESBI, B-I Triangle are registered trademarks of CASHFLOW Technologies, Inc.

E B
S I

E|B
S|I

E|B
S|I

INCREASE YOUR FINANCIAL IQ. Copyright © 2008 by Robert T. Kiyosaki. All rights reserved. Bản tiếng Việt do Nhà xuất bản Trẻ độc quyền xuất bản theo hợp đồng nhượng quyền với Công ty GoldPress Publishing, LLC, Hoa Kỳ.

BIỂU GHI BIÊN MỤC TRƯỚC XUẤT BẢN ĐƯỢC THỰC HIỆN BỞI THƯ VIỆN KHHTH TP.HCM

Kiyosaki, Robert T., 1947-

Day con làm giàu. T. 13, Nâng cao chỉ số IQ tài chính / Robert T. Kiyosaki; Lâm Vũ Gia Minh d. - Tái bản lần thứ 1.-T.P.Hồ Chí Minh: Trẻ, 2010
312tr.; 20cm.

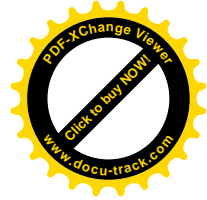
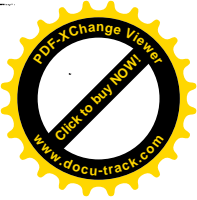
Nguyên bản : Increase your financial IQ.

I. Tài chính cá nhân -- Số tay, hướng dẫn, v.v... I. Lâm Vũ Gia Minh d. II. Ts: Increase your financial IQ.

332.02401 - dc 22
K62

Day con làm giàu 13

ROBERT T. KIYOSAKI

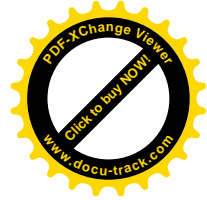
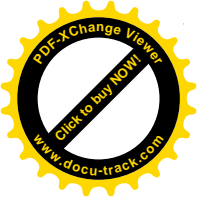
Dạy con làm giàu

TẬP XIII

LÂM VŨ GIA MINH (biên dịch)

(Tái bản lần thứ 1)

NHÀ XUẤT BẢN TRẺ

DẠY CON LÀM GIÀU

LÂM VŨ GIA MINH (Biên dịch)

Chịu trách nhiệm xuất bản

NGUYỄN MINH NHỰT

Biên tập:
Thành Nam

Bìa:
Bùi Nam

Sửa bản in:
Thanh Bình

Kỹ thuật vi tính:
Vũ Phương

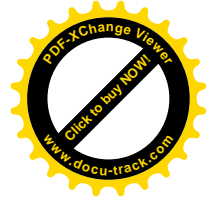
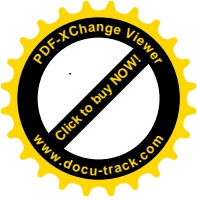
NHÀ XUẤT BẢN TRẺ

161B Lý Chính Thắng - Quận 3 - Thành phố Hồ Chí Minh
ĐT: 39316289 - 39316211 - 38465595 - 38465596 - 39350973
Fax: 84.8.38437450 - E-mail: nxbtre@hcm.vnn.vn
Website: <http://www.nxbtre.com.vn>

CHI NHÁNH NHÀ XUẤT BẢN TRẺ TẠI HÀ NỘI

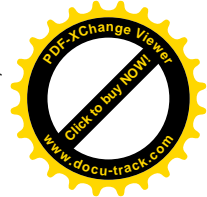
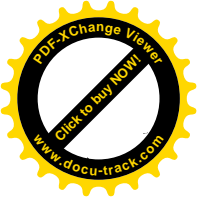
Phòng 602, Số 209 Giảng Võ, Phường Cát Linh, Quận Đống Đa - Hà Nội
ĐT: (04) 37734544 - Fax: (04) 35123395
E-mail: chinhanh@nxbtre.com.vn

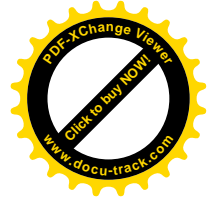
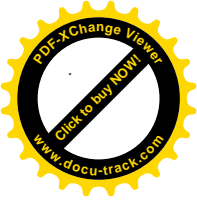
Khổ 14x20cm. Số: 61-2010/CXB/182-282/Tre. Quyết định
xuất bản số: 05A/QĐ - Tre, ngày 14 tháng 01 năm 2010.
In 3.000 cuốn, tại Xí nghiệp In Nguyễn Minh Hoàng.
Địa chỉ: 100 Lê Đại Hành, P.7, Q.11, TP HCM. ĐT: 38555812.
In xong và nộp lưu chiểu tháng 01 năm 2010.

Mục lục

Lời tựa	7
Lời tác giả	9
<i>Giới thiệu:</i> Liệu tiền bạc có làm cho bạn trở nên giàu có?	15
<i>Chương 1:</i> Sự thông minh tài chính là gì?	20
<i>Chương 2:</i> Năm chỉ số IQ tài chính	49
<i>Chương 3:</i> IQ tài chính #1: Kiếm nhiều tiền hơn	66
<i>Chương 4:</i> IQ tài chính #2: Bảo vệ tiền của bạn	94
<i>Chương 5:</i> IQ tài chính #3: Lập ngân sách cho tiền	128
<i>Chương 6:</i> IQ tài chính #4: Tạo đòn bẩy cho tiền	162
<i>Chương 7:</i> IQ tài chính #5: Cải thiện thông tin tài chính	209
<i>Chương 8:</i> Sự hoàn thiện về tài chính	238
<i>Chương 9:</i> Phát triển tài năng tài chính của bạn	255
<i>Chương 10:</i> Phát triển IQ tài chính của bạn	
Một vài ứng dụng thực tiễn	299

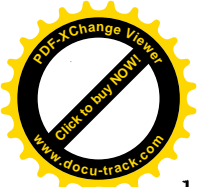

Lời tựa

Tôi gặp Robert Kiyosaki lần đầu tiên vào năm 2004. Chúng tôi đã viết chung một cuốn sách bán chạy nhất vào năm 2006. Đến năm 2008, tôi bắt đầu cảm nhận rõ ràng hơn rằng những gì Robert đề cập đến trở nên quan trọng hơn bao giờ hết. Vào lúc này đây, giáo dục tài chính là tối quan trọng cho đất nước này và sự nhay bén của Robert trong lĩnh vực này là không thể tranh cãi.

Hãy nhìn vào những gì đề cập đến trong cuốn sách của chúng tôi, *Tại sao chúng tôi muốn bạn giàu?*, rồi sau đó nhìn vào những gì đã xảy ra kể từ đó. Tôi từng nói rằng chúng tôi hiểu mình đang nói gì. Robert sẽ nói nhiều thêm về điều đó với bạn trong quyển sách này - *Nâng cao chỉ số IQ tài chính* và tôi có đủ lý do để tin rằng anh ấy có khả năng tiên đoán như chúng tôi đã từng vào năm 2006. Tôi khuyên bạn nên chú ý đến những gì anh ấy nói.

Robert và tôi có những mối quan tâm chung và chúng tôi đi những con đường giống nhau - giáo viên và doanh nhân. Cả hai chúng tôi đều có những người cha giàu giúp định hướng cuộc sống, tinh thần và nhiều thành công của chúng tôi. Chúng tôi đều là doanh nhân và nhà đầu tư bất động sản và đã thành công bởi vì chúng tôi được đào tạo về tài chính. Chúng tôi hiểu tầm quan trọng

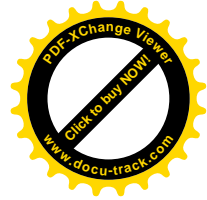
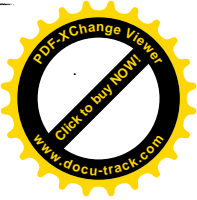

của chúng và có thái độ nghiêm túc đối với những giáo trình về tài chính. Robert đã từng nói: “Kiến thức tài chính giúp con người ta xử lý được thông tin và chuyển nó thành kiến thức... và đa số mọi người không có đủ kiến thức tài chính để kiểm soát cuộc sống của mình.” Tôi hoàn toàn đồng ý với ý kiến này.

Một điều tôi nhận thấy ngay lập tức ở Robert là anh ấy không tự mãn. Anh ấy đã rất thành công bởi vì anh ấy yêu thích những gì mình làm. Đây là một điểm chung nữa giữa chúng tôi. Đó là một điều may mắn bởi vì anh ta sẽ có nhiều lời khuyên hữu ích dành cho bạn. Như tôi đã từng nói trong cuốn *Tại sao chúng tôi muốn bạn giàu*, sẽ có ích gì nếu như có nhiều kiến thức nhưng chỉ giữ chúng riêng cho bạn? Robert trả lời điều này bằng mỗi cuốn sách mà anh ấy viết và bạn đã gặp may bởi vì anh ấy đang chia sẻ chúng với bạn.

Một trong những bước đầu tiên để làm giàu bằng cách trở nên thông minh hơn với tiền của bạn là tận dụng cơ hội khi chúng xuất hiện. Ngay lúc này đây, bạn đang nắm giữ một cơ hội tuyệt vời. Lời khuyên của tôi dành cho bạn là hãy đọc *Nâng cao chỉ số IQ tài chính* và tập trung để ý. Bạn sẽ đi đúng con đường để trở nên tự do về tài chính và đi đúng con đường để đến với thành công lớn. Nhân tiện, đừng quên “Nghĩ lớn”. Chúng tôi sẽ gặp lại bạn trong hội những người thành công.

Donald J. Trump

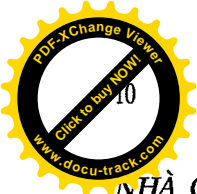

Lời tác giả

TIỀN BẠC KHÔNG XẤU

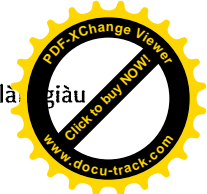
Một trong những thất bại lớn nhất của hệ thống giáo dục Mỹ là đã không đào tạo về tài chính cho sinh viên. Những chuyên gia giáo dục có vẻ nghĩ rằng tiền bạc dường như là một thứ tôn giáo hay là một điều xấu xa được đem ra tôn sùng, tin rằng *ham muốn tiền bạc là nguồn gốc của mọi tội ác*.

Như hầu hết chúng ta đều biết, ham muốn tiền bạc không xấu mà chính việc thiếu tiền mới gây ra những điều xấu. Chính việc làm những điều mình không thích mới là xấu. Làm việc chăm chỉ nhưng không kiếm đủ tiền để chu cấp cho gia đình của bạn là xấu. Đối với một số người, nợ nần chồng chất là xấu. Tranh cãi với những người bạn yêu thương về vấn đề tiền bạc là xấu. Tham lam là xấu. Phạm pháp hoặc những hành vi trái đạo đức để có tiền là xấu. Tiền bản thân nó không có gì là xấu. Tiền đơn giản chỉ là tiền.

Dạy con là

giàu

NHÀ CỦA BẠN KHÔNG PHẢI LÀ MỘT TÀI SẢN

Không được đào tạo về tài chính cũng khiến cho người ta làm những điều ngu xuẩn hoặc bị dẫn dắt bởi những người ngu xuẩn. Ví dụ, vào năm 1997, khi chúng tôi xuất bản lần đầu tiên cuốn sách *Dạy con làm giàu Tập 1* và phát biểu rằng: “Nhà của bạn không phải là tài sản... nhà bạn là tiêu sản,” có nhiều làn sóng phản đối. Cuốn sách và tôi bị chỉ trích kịch liệt.

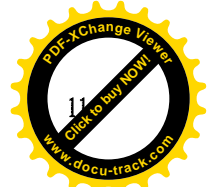
Nhiều người tự nhận là chuyên gia tài chính tấn công tôi trên các phương tiện truyền thông đại chúng. Mười năm sau đó, năm 2007, khi thị trường tín dụng sụp đổ và hàng triệu người bị rơi tự do về tài chính - nhiều người mất nhà, một số tuyên bố phá sản, những người khác mắc nợ nhiều hơn giá trị ngôi nhà mà họ cầm cố khi thị trường bất động sản suy giảm giá trị - những người này đau khổ nhận ra rằng *thực sự, nhà của họ là tiêu sản* chứ không phải tài sản.

HAI NGƯỜI GIÀU, MỘT THÔNG điệp

Vào năm 2006, tôi và anh bạn Donald Trump có viết một cuốn sách tựa đề là *Tại sao chúng tôi muốn bạn giàu?*. Chúng tôi viết về tại sao tầng lớp trung lưu lại ngày càng nghèo đi và những nguyên nhân mà chúng tôi cho rằng lý giải điều này. Chúng tôi nói rằng nhiều nguyên nhân gây ra bởi tình hình toàn cầu, bởi chính phủ và thị trường tài chính. Cuốn sách cũng bị các phương tiện truyền thông

làm giàu

về tài chính chỉ trích. Và đến năm 2007, hầu hết những gì chúng tôi nói đã trở thành sự thật.

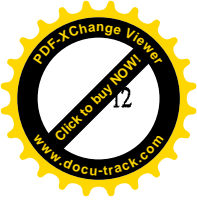
NHỮNG LỜI KHUYÊN LỖI THỜI

Ngày nay, nhiều chuyên gia về tài chính vẫn tiếp tục khuyên rằng: “Hãy làm việc chăm chỉ, tiết kiệm, thoát nợ, sống dưới khả năng và đầu tư vào các quỹ hỗ tương được đa dạng hóa.” Vấn đề ở chỗ là những lời khuyên *tôi*, đơn giản bởi vì chúng đã *lỗi thời*. Quy luật của tiền tệ đã thay đổi vào năm 1971. Ngày nay xuất hiện một chủ nghĩa tư bản mới. Tiết kiệm, thoát nợ và đa dạng hóa danh mục đầu tư chỉ áp dụng trong thời kỳ chủ nghĩa tư bản cũ. Những ai theo kim chỉ nam “làm việc cực lực và tiết kiệm” của *chủ nghĩa tư bản cũ* sẽ gặp khó khăn về tài chính trong thời kỳ *chủ nghĩa tư bản mới*.

THÔNG TIN VÀ GIÁO DỤC

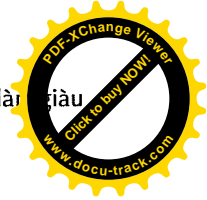
Theo tôi, thiếu đào tạo về tài chính trong hệ thống giáo dục là một sự tàn bạo và một điều đáng hổ thẹn. Trong xã hội hiện nay, giáo dục tài chính tuyệt đối cần thiết cho sự sống còn, bất chấp việc chúng ta giàu có hay nghèo khổ, thông minh hay không.

Hầu hết chúng ta biết rằng, chúng ta đang sống trong thời đại của thông tin. Vấn đề của Thời đại Thông tin là *bội thực thông tin*. Ngày nay, có rất nhiều thông tin. Phương trình sau giải thích tại sao giáo dục tài chính lại quan trọng như vậy.

Dạy con là

giàu

Thông tin + Giáo dục = Kiến thức

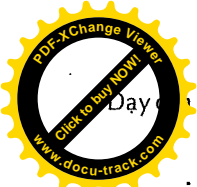
Không có giáo dục tài chính, chúng ta không thể xử lý thông tin thành những kiến thức hữu ích. Không có kiến thức tài chính, chúng ta sẽ gặp khó khăn về tài chính. Không có kiến thức về tài chính, chúng ta sẽ làm những việc đại loại như mua nhà và nghĩ rằng đó là một tài sản. Hoặc là tiết kiệm mà không nhận ra rằng kể từ năm 1971, tiền không còn là tiền mà chỉ là đơn vị thanh toán. Hoặc là không phân biệt được nợ tốt và nợ xấu. Hoặc là tại sao người giàu kiếm tiền nhiều hơn nhưng lại trả thuế ít hơn. Hoặc là tại sao nhà đầu tư giàu nhất thế giới, Warren Buffett, không đa dạng hóa đầu tư.

NHỮNG CON LEM-MUT NHẮP NHỒ

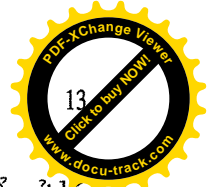
Không có kiến thức về tài chính, người ta thường tìm người để khuyên họ nên làm gì. Và những gì mà hầu hết các chuyên gia tài chính khuyên là hãy làm việc tích cực, tiết kiệm, thoát nợ, sống dưới khả năng và đầu tư vào các quỹ hỗ tương được đa dạng hóa. Giống như những con lem-mut chỉ đơn giản đi theo con dẫn đầu, họ lao về phía bờ vực và nhảy vào vô vàn những bất ổn tài chính, hy vọng rằng họ sẽ bơi được đến bên kia bờ.

CUỐN SÁCH NÀY KHÔNG PHẢI ĐỂ TƯ VẤN VỀ TÀI CHÍNH

Cuốn sách này sẽ không chỉ cho bạn phải làm gì. Cuốn sách không phải để tư vấn về tài chính. Cuốn sách

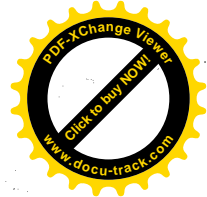
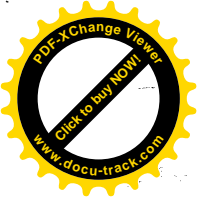

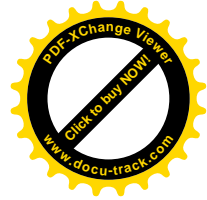
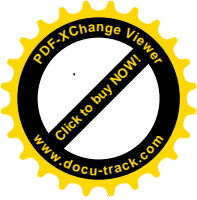
làm giàu

này giúp bạn thông minh hơn về tài chính để có thể xử lý những thông tin tài chính của riêng mình và tự mình nghiệm ra con đường để đạt đến sự tự do về tài chính.

Tóm lại, cuốn sách này bàn về việc trở nên giàu có bằng cách trở nên thông minh hơn. Nó giúp bạn tăng cường chỉ số IQ về tài chính của mình.

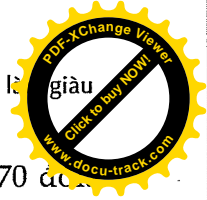
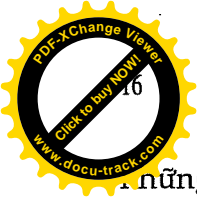

GIỚI THIỆU

Liệu tiền bạc có làm cho bạn trở nên giàu có?

Câu trả lời là *không*. Tiền bạc không thôi không khiến bạn giàu có. Chúng ta đều biết có những người đi làm kiếm tiền hàng ngày và kiếm được nhiều tiền hơn nhưng không trở nên giàu có hơn. Mĩa mai thay, nhiều người chỉ trở nên nợ nần chồng chất thêm với mỗi đôla mà họ kiếm được. Tất cả chúng ta đều đã nghe câu chuyện về những người trúng số, những triệu phú tức thời cũng trở nên nghèo lại ngay tức thời. Chúng ta cũng nghe những câu chuyện về thanh lý bất động sản để trả nợ. Thay vì làm cho những người sở hữu nhà trở nên giàu hơn, an toàn về tài chính hơn, bất động sản khiến họ phải ra khỏi nhà và dọn đến những căn rẻ hơn. Nhiều người trong chúng ta cũng biết có nhiều nhà đầu tư mất tiền trên thị trường chứng khoán. Có thể bạn cũng là một trong số đó. Ngay cả đầu tư vào vàng, tài sản thực duy nhất của thế giới, cũng có thể làm chúng ta mất tiền.

Vàng là khoản đầu tư đúng nghĩa đầu tiên của tôi khi còn trẻ. Tôi đã đầu tư vào vàng trước khi bắt đầu đầu tư vào bất động sản. Vào năm 1972, ở tuổi 25, tôi mua

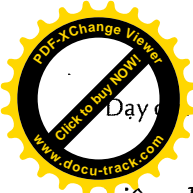

Những đồng tiền vàng khi nó còn ở mức xấp xỉ 70 đô la một ounce. Đến năm 1980, vàng đạt mức 800 đô la một ounce. Việc tăng giá điên cuồng này vẫn tiếp tục. Lòng tham chiến thắng nỗi sợ hãi. Người ta đồn rằng vàng sắp sửa tăng lên đến 2.500 một ounce. Những nhà đầu tư tham lam bắt đầu mua vào tích trữ mặc dù họ chưa từng làm thế bao giờ. Thay vì bán bớt đi và kiếm một ít lợi nhuận, tôi bám trụ và cũng hy vọng rằng chúng sẽ còn tăng nữa. Một năm sau đó, khi vàng giảm xuống dưới mức 500 đô la một ounce, cuối cùng tôi cũng bán những đồng tiền cuối cùng. Kể từ năm 1980, tôi quan sát thấy rằng vàng trượt giá thấp hơn và thấp hơn cho đến khi chúng chạm ngưỡng 250 đô la một ounce vào năm 1999.

Mặc dù không kiếm được nhiều tiền, vàng đã dạy cho tôi nhiều bài học vô giá về tiền. Khi nhận ra rằng tôi có thể thua lỗ khi đầu tư vào tiền thực - vàng - tôi rút kết rằng không phải vàng với vai trò một tài sản là có giá trị. Mà chính thông tin liên quan đến tài sản đó mới làm cho một người trở nên giàu hoặc nghèo. Nói cách khác, *không phải bất động sản, chứng khoán, quỹ hỗ tương, công việc kinh doanh hay tiền mà chính là thông tin, kiến thức, sự thông thái và bí quyết thương mại, nói chung lại là sự thông minh về tài chính làm cho con người ta giàu có.*

KHÓA HỌC CHƠI GÒN HAY LÀ CÂU LẠC BỘ GÒN

Một người bạn của tôi là tín đồ của gôn. Anh ta chi hàng ngàn đô la mỗi năm vào những câu lạc bộ và phụ

Đạy c làm giàu

kiện chơi gôn mới nhất. Vấn đề ở chỗ, anh ta không chịu chi đồng nào cho những khóa học chơi gôn. Vì vậy trình độ chơi gôn của anh ta không có gì tiến bộ, mặc dù anh ấy có những thiết bị chơi gôn mới và tốt nhất. Nếu anh ta chịu đầu tư vào những khóa học chơi gôn và sử dụng những câu lạc bộ gôn của năm ngoái, anh ta sẽ trở thành một tay chơi gôn cừ khôi hơn.

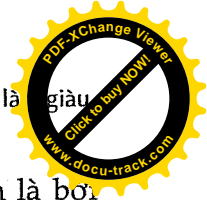
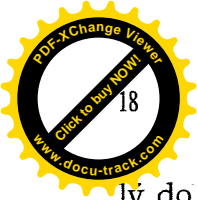
Điều nghịch lý tương tự cũng xảy ra trong *trò chơi tiền bạc*. Hàng tỉ người đầu tư những khoản tiền khó khăn lắm mới kiếm được vào những tài sản như chứng khoán và bất động sản mà gần như không có một thông tin nào. Do đó, điểm số tài chính của họ không có gì thay đổi.

KHÔNG PHẢI LÀ MỘT CÔNG THỨC KỲ DIỆU

Đây không phải là một cuốn sách bàn về cách làm giàu nhanh chóng hay những công thức kỳ diệu. Cuốn sách này đề cập đến việc tăng cường sự thông minh tài chính, chỉ số IQ tài chính của bạn. Nó chỉ bạn cách giàu có hơn bằng việc trở nên thông minh hơn. Nó bàn về *năm loại thông minh tài chính cơ bản* cần thiết cho việc trở nên giàu có hơn, bất chấp diễn biến của nền kinh tế, thị trường chứng khoán, bất động sản.

NHỮNG QUY LUẬT MỚI CỦA TIỀN TỆ

Cuốn sách này cũng bàn về những quy luật mới của tiền tệ từ thay đổi vào năm 1971. Chính những thay đổi này làm cho quy luật cũ trở nên lỗi thời. Một trong những

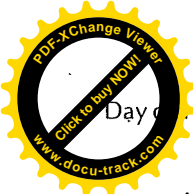
lý do khiến nhiều người phải vật lộn về tài chính là bởi vì họ vẫn áp dụng những quy luật tiền tệ cũ, những quy luật như là *làm việc chăm chỉ, tiết kiệm, thoát nợ, đầu tư dài hạn vào một danh mục đa dạng hóa tối ưu gồm cổ phiếu, trái phiếu và chứng chỉ quỹ*. Cuốn sách này chỉ bạn cách áp dụng những quy luật tiền tệ mới, nhưng để làm được điều đó đòi hỏi bạn phải nâng cao sự thông minh tài chính và chỉ số IQ tài chính của mình.

Sau khi đọc quyển sách này, bạn sẽ dễ dàng quyết định xem liệu áp dụng những quy luật cũ hay mới sẽ tốt hơn cho mình.

PHÁT HIỆN TÀI NĂNG TÀI CHÍNH TRONG BẠN

Chương chín của cuốn sách này hướng dẫn bạn phát hiện tài năng tài chính của mình bằng cách sử dụng cả ba phần của bộ não. Hầu hết chúng ta đều biết, ba phần đó là não trái, não phải và vùng tiềm thức.

Lý do đa số mọi người không giàu là bởi vì vùng tiềm thức của họ là bộ phận hoạt động mạnh nhất trong cả ba. Ví dụ, người ta có thể nghiên cứu về bất động sản và biết chính xác là cần phải làm gì thông qua bán cầu não trái và não phải, nhưng vùng tiềm thức của họ có thể chi phối và nói rằng: "Ôi, những cái đó quá rủi ro. Lỡ chẳng may mình mất tiền? Điều gì sẽ xảy ra nếu mình phạm sai lầm?". Trong ví dụ này, cảm giác sợ hãi khiến cho vùng tiềm thức hoạt động chống lại não trái và não phải. Nói đơn giản, để phát hiện thiên tư tài chính trong bạn, điều

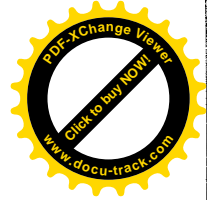
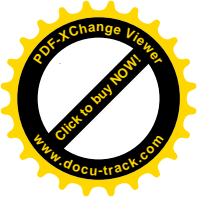
Đạy d làm giàu

quan trọng đầu tiên là khiến cho cả ba phần của não làm việc hài hòa hơn là chống lại nhau. Cuốn sách này sẽ giải thích cho bạn cách làm điều đó như thế nào.

TÓM LẠI

Nhiều người nghĩ rằng cần phải có tiền để kiếm được tiền. Điều này là không đúng. Luôn nhớ rằng, nếu bạn có thể đầu tư thua lỗ vào vàng, cũng có thể bạn sẽ đầu tư thua lỗ vào bất kỳ cái gì. Chung quy là, không phải vàng, chứng khoán, bất động sản, làm việc chăm chỉ và tiền bạc làm cho bạn giàu có mà là *những gì bạn biết về chúng* khiến bạn trở nên giàu có. Tóm lại, sự thông minh tài chính, chỉ số IQ tài chính là cái làm cho bạn giàu có.

Hãy đọc tiếp và trở nên giàu có hơn bằng cách trở nên thông minh hơn.

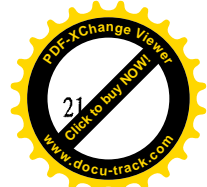
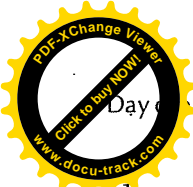
CHƯƠNG 1

Sự thông minh tài chính là gì?

Lúc năm tuổi, tôi được đưa tới bệnh viện để cấp cứu. Theo như tôi biết, tai tôi bị nhiễm trùng nặng, biến chứng từ bệnh thủy đậu. Mặc dù đó là một trải nghiệm kinh hoàng, tôi có kỷ niệm đầy yêu thương về người cha, em trai và hai người em gái đứng ở bãi cỏ ngoài cửa sổ bệnh viện vẫy chào khi tôi nằm chờ hồi phục trên giường bệnh. Mẹ tôi đã không có ở đó. Bà ấy ở nhà, nằm liệt giường, vật lộn với căn bệnh tim yếu.

Trong vòng một năm sau đó, em trai tôi cũng được đưa tới bệnh viện sau khi bị té chúi đầu từ gờ tường trong gara. Tiếp theo sau đó là em gái của tôi. Em ấy cần phải phẫu thuật ở đầu gối. Và em út mới sinh Beth bị rối loạn nghiêm trọng ở da, điều không ngừng làm đau đầu các bác sĩ.

Đó là một năm đầy khó khăn cho cha tôi, người duy nhất trong sáu người chúng tôi không phải chống chọi với bệnh tật. Điều may mắn là chúng tôi đều hồi phục và sống khỏe mạnh. Mặt tiêu cực là những hóa đơn y tế cứ đến liên tục. Có lẽ cha tôi không bị bệnh vào năm đó

Đạy c làm giàu

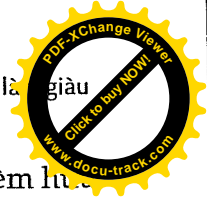
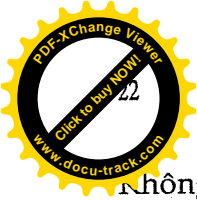
nhưng ông ấy mắc một chứng bệnh khác: choáng ngợp trước những khoản nợ từ việc chăm sóc sức khỏe.

Vào lúc đó, cha tôi là một sinh viên tốt nghiệp từ Đại học Hawaii. Ông ấy thông minh nên nhận được bằng cử nhân chỉ trong vòng hai năm và mơ ước một ngày trở thành giáo sư đại học. Với một gia đình có sáu người, một khoản vay cầm cố, những hóa đơn y tế phải trả, cha tôi buộc phải từ bỏ ước mơ của mình và đi làm quản lý các trường học ở thành phố nhỏ Hilo trên đảo Hawaii. Ông ấy phải vay nợ cha ruột của mình để trang trải những chi phí trong gia đình. Đó là một quãng thời gian đầy khó khăn cho ông ấy và cho gia đình tôi.

Mặc dù ông ấy đạt được những thành tựu nghề nghiệp to lớn và cuối cùng đạt được học vị tiến sĩ, tôi nghĩ rằng nếu không thực hiện được ước mơ trở thành giáo sư đại học, cha tôi sẽ bị ám ảnh cho đến những ngày cuối đời. Ông ấy thường nói: "Khi các con lớn và xa gia đình, cha sẽ quay lại trường và làm điều mà mình thích - giảng dạy."

Tuy nhiên, thay vì đi dạy, cuối cùng ông ấy trở thành chuyên viên giám sát giáo dục cho tiểu bang Hawaii, một công việc hành chính, và sau đó thất bại khi ra tranh cử vị trí Phó thống đốc bang. Ở tuổi năm mươi, đột ngột ông ấy mất việc. Ngay sau cuộc bầu cử, mẹ tôi qua đời ở tuổi 48 vì bệnh tim yếu. Cha tôi vẫn chưa hồi phục sau sự mất mát đó.

Một lần nữa, những rắc rối tài chính lại chồng chất.

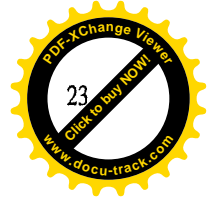

Không việc làm, ông ấy quyết định rút tiền tiết kiệm lưu trữ và đầu tư vào chuỗi kinh doanh nhượng quyền về kem trên toàn quốc. Ông ấy đã mất hết tiền.

Về già, cha tôi cảm thấy mình tiến chậm hơn bạn bè cùng trang lứa. Ông ấy trở nên cau có với những người bạn cùng lớp giàu có, những người đã đi vào con đường kinh doanh chứ không phải giáo dục như cha của tôi. Trong lúc than vãn, ông ấy thường nói, "Tôi đã cống hiến cả đời vì sự nghiệp giáo dục cho bọn trẻ ở Hawaii, nhưng tôi đã đạt được điều gì? Không gì cả. Những thằng bạn giàu ketch xù cùng lớp càng giàu có hơn và tôi đạt được điều gì? Không gì cả."

Tôi sẽ chẳng bao giờ biết tại sao ông ấy không quay trở lại trường để dạy. Tôi tin rằng đó là bởi vì ông ấy đang cố gắng trở nên giàu có một cách nhanh chóng để bù đắp cho quãng thời gian đã mất. Ông ấy cố gắng theo đuổi những thương vụ bong bóng và giao du với những tên bịp. Không thương vụ làm giàu nhanh nào của ông ấy thành công cả.

Nếu không làm một số công việc vặt vãnh và lãnh trợ cấp an sinh xã hội, ông ấy có thể đã phải dọn đến ở với một trong số những người con. Một vài tháng trước khi chết vì bệnh ung thư ở tuổi 72, cha đã kéo tôi lại gần giường để xin lỗi vì không có nhiều của cải để dành cho các con của mình. Nắm tay cha, tôi đặt đầu mình lên tay cha và chúng tôi đã khóc.

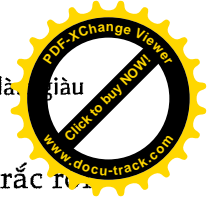
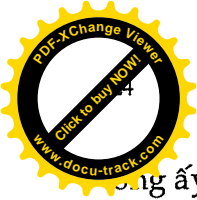
KHÔNG CÓ ĐỦ TIỀN

Người cha nghèo của tôi có những rắc rối tài chính suốt cuộc đời của mình. Dù cho có kiếm được nhiều tiền bao nhiêu, vấn đề của ông ấy là *không có đủ tiền*. Không có khả năng giải quyết vấn đề của mình làm ông ấy đau khổ cho đến lúc chết. Bi kịch là ông ấy cảm thấy không chu toàn trong sự nghiệp cũng như trong tư cách một người cha.

Ở trong giới hàn lâm, ông ấy làm mọi thứ để gạt những vấn đề tài chính sang một bên và cống hiến đời mình cho sự nghiệp cao cả hơn là tiền bạc. Ông ấy làm hết sức để khẳng định rằng tiền không phải là quan trọng, ngay cả khi chúng là như vậy. Ông ấy là một người đàn ông, người chồng, người cha tuyệt vời và là một nhà giáo dục có tài, tuy nhiên, chính tiền bạc lại là kẻ giết người thầm lặng. Và đau buồn thay, đến cuối đời, tiền lại là thước đo mà ông ấy dùng để đánh giá lại cuộc đời mình. Dù cho thông minh như vậy, cha tôi chưa bao giờ giải quyết được những rắc rối tài chính của mình.

CÓ QUÁ NHIỀU TIỀN

Người cha giàu, người đã bắt đầu dạy tôi về tiền bạc từ khi mới chín tuổi, cũng có những rắc rối về tài chính. Ông ấy đã giải quyết những rắc rối đó rất khác so với người cha nghèo của tôi. Ông ấy thừa nhận tiền là quan trọng và bởi vì nhận thấy điều đó, ông ấy cố gắng tăng cường sự thông minh tài chính mỗi khi có thể. Đối với

Ông ấy, điều đó có nghĩa là đối diện để giải quyết rắc rối tài chính và học hỏi từ đó. Người cha giàu của tôi không thông minh về học thuật như người cha nghèo nhưng bởi vì ông ta giải quyết rắc rối theo một cách khác và nâng cao sự thông minh tài chính của mình, vấn đề của ông ấy là *có quá nhiều tiền*.

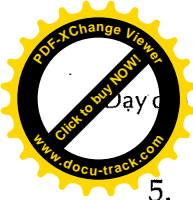
Có hai người cha, một giàu một nghèo, tôi học được rằng, dù giàu hay nghèo, chúng ta đều có những rắc rối về tài chính.

Rắc rối tài chính của người nghèo là:

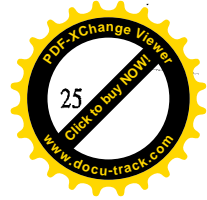
1. Không có đủ tiền.
2. Dùng tín dụng để lấp những thiếu hụt về tiền bạc.
3. Chi phí sinh hoạt ngày càng tăng.
4. Kiếm nhiều tiền hơn, trả thuế nhiều hơn.
5. Lo sợ về những trường hợp khẩn cấp.
6. Những lời khuyên tài chính tồi.
7. Không đủ tiền hưu trí.

Rắc rối tài chính của người giàu là:

1. Có quá nhiều tiền.
2. Cần phải giữ cho chúng an toàn và được đem đi đầu tư.
3. Bản khoản liệu người khác thích họ hay là tiền của họ.
4. Cần có những chuyên gia tư vấn tài chính thông minh.

làm giàu

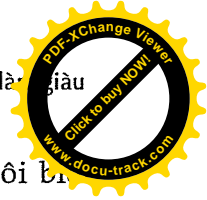
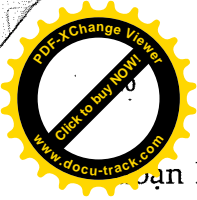
5. Dạy dỗ những đứa con hư hỏng.
6. Tài sản thừa kế và lên kế hoạch cho việc thừa kế.
7. Những khoản thuế quá mức của chính phủ.

Người cha nghèo của tôi có những rắc rối tài chính suốt cuộc đời của mình. Dù cho kiếm được nhiều tiền bao nhiêu, vấn đề của ông ấy vẫn là *không có đủ tiền*. Người cha giàu của tôi cũng có những rắc rối tài chính. Nhưng vấn đề của ông ấy là *có quá nhiều tiền*. Bạn thích rắc rối nào?

GIẢI PHÁP TÀI CHÍNH CHO NHỮNG RẮC RỐI TÀI CHÍNH

Nhận biết sớm từ đầu là tất cả chúng ta đều có những rắc rối tài chính, dù giàu hay nghèo, là một bài học rất quan trọng cho tôi. Nhiều người tin rằng nếu họ có nhiều tiền, những rắc rối tài chính của họ sẽ chấm dứt. Trong khi đó, ít người trong số họ hiểu rằng có nhiều tiền còn gây ra nhiều rắc rối tài chính hơn nữa.

Một trong những mẫu quảng cáo yêu thích của tôi là đoạn phim quảng bá cho một công ty dịch vụ tài chính bắt đầu với cảnh ca sĩ hát rap MC Hammer nhảy cùng một phụ nữ xinh đẹp, đằng sau là một ngôi biệt thự to quá cỡ - một chiếc Ferrari bên cạnh chiếc Bentley. Ở phía nền đằng sau, những món hàng chuyên dụng tối tân đang được khiêng vô nhà. Nhạc nền là bản hit của MC Hammer "U Can't Touch This". Sau đó màn hình tối đen và hiện lên dòng chữ "Mười lăm phút sau đó". Cảnh kế tiếp theo là

Bạn MC Hammer ngồi trên vỉa hè của chính ngôi nhà thự lô bích kia, đầu và tay cùng chỉ hướng một bảng hiệu đề “Phát mãi”. Phát thanh viên lên tiếng: “Cuộc sống thay đổi thật chóng mặt! Chúng tôi ở đây để giúp bạn”.

Cuộc sống có rất nhiều người đồng cảnh ngộ với MC Hammer. Chúng ta đều nghe nói đến những người trúng số hàng triệu đôla và rồi sau đó vài năm ngập chìm trong nợ nần. Hoặc là những vận động viên nhà nghề trẻ tuổi sống trong biệt thự khi còn thi đấu, rồi sau đó lại sống dưới chân cầu khi thời hoàng kim qua đi. Hoặc là những ngôi sao nhạc rock là triệu phú ở tuổi hai mươi nhưng lại đi kiếm việc làm khi lên ba mươi. (Có thể tay rapper kia khi đã hết tiền lại đi quảng cáo cho những dịch vụ tài chính mà anh ta đã từng dùng.)

Tiền bạc không thôi không thể giải quyết những rắc rối tài chính của bạn. Đó là lý do tại sao cho người nghèo tiền cũng không thể giải quyết rắc rối của họ. Trong nhiều trường hợp, việc làm đó chỉ làm cho vấn đề trở nên dai dẳng và tạo ra thêm nhiều người nghèo. Lấy ý tưởng về phúc lợi làm ví dụ. Từ lúc Đại khủng hoảng cho đến năm 1996, Chính phủ đã chu cấp tiền cho người nghèo bất chấp hoàn cảnh cá nhân. Chỉ cần thỏa mãn chuẩn nghèo, bạn đã đủ điều kiện để nhận tiền trợ cấp mãi mãi. Nếu bạn cố gắng và kiếm được việc làm có thu nhập cao hơn chuẩn nghèo, Chính phủ sẽ cắt giảm phúc lợi của bạn. Dĩ nhiên là người nghèo lúc đó cũng phát sinh những chi phí liên quan đến việc đi làm mà trước đây không có,

chẳng hạn như đồng phục, chi phí gửi con cho người khác chăm sóc, chi phí đi lại... Trong nhiều trường hợp, rút cuộc họ kiếm được ít thu nhập hơn so với lúc thất nghiệp và dĩ nhiên là ít thời gian hơn. Chương trình như vậy chỉ có lợi cho những người lười biếng và gây thiệt hại đối với những người có ý chí vươn lên. Vì vậy nó tạo ra nhiều “người nghèo” hơn.

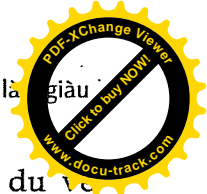
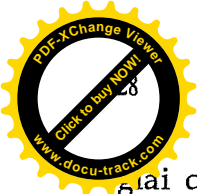
Làm việc chăm chỉ không giải quyết được những rắc rối tài chính. Thế giới này không thiếu những người làm việc chăm chỉ nhưng không có nhiều tiền để chứng minh cho điều đó, những người làm việc chăm chỉ nhưng lại nợ nhiều hơn để rồi lại cần phải làm nhiều hơn.

Học thuật không giải quyết được những rắc rối tài chính. Không ít những người học hành cao nhưng vẫn nghèo.

Có việc làm cũng không giải quyết được rắc rối tài chính. Đối với nhiều người, những chữ cái trong từ công việc (JOB) là viết tắt của “vượt qua sự túng quẫn” (Just Over Broke). Có hàng triệu người kiếm được tiền chỉ đủ để tồn tại chứ không phải là sống. Nhiều người đi làm nhưng không đủ tiền cho việc mua nhà, chăm sóc y tế, giáo dục hoặc thậm chí không đủ tiền để dành khi về hưu.

ĐIỀU GÌ GIẢI QUYẾT NHỮNG RẮC RỐI TÀI CHÍNH?

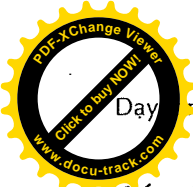
Sự thông minh tài chính sẽ giải quyết được những rắc rối tài chính. Nói cho đơn giản, sự thông minh tài chính là một phần của trí tuệ con người mà chúng ta dùng để

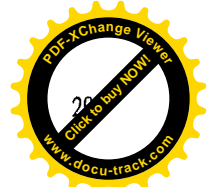
Giải quyết những vấn đề tài chính. Một vài ví dụ về những rắc rối tài chính phổ biến là:

1. “Tôi không kiếm đủ tiền.”
2. “Tôi nợ nần chồng chất.”
3. “Tôi không có khả năng mua nhà.”
4. “Xe hơi của tôi bị hư. Làm sao tôi có tiền để sửa chúng?”
5. “Tôi có 10.000 đôla. Tôi nên đầu tư vào cái gì?”
6. “Con tôi muốn đi học đại học nhưng chúng tôi không có tiền.”
7. “Tôi không có đủ tiền cho khi nghỉ hưu.”
8. “Tôi không thích công việc của mình nhưng không thể xin nghỉ.”
9. “Tôi đã nghỉ hưu và trở nên thiếu tiền.”
10. “Tôi không thể chi trả cho việc phẫu thuật.”

Sự thông minh tài chính giải quyết những vấn đề này và những rắc rối tài chính khác. Không may là, nếu sự thông minh tài chính không được phát triển đủ để giải quyết những vấn đề của chúng ta, chúng vẫn sẽ tồn tại. Chúng không biến mất. Nhiều khi chúng trở nên tồi tệ hơn, gây ra còn nhiều rắc rối tài chính hơn nữa. Ví dụ, có hàng triệu người để dành không đủ tiền cho khi về hưu. Nếu họ không giải quyết vấn đề đó, nó sẽ càng tồi tệ thêm khi mà về già họ cần nhiều tiền hơn cho việc chăm sóc sức khỏe. Muốn hay không, tiền bạc có ảnh hưởng

Ngày làm giàu

đến chất lượng cuộc sống của chúng ta, giống như việc có chúng, chúng ta có thể chi trả cho những tiện ích và những lựa chọn mà không cần phải đắn đo. Sự tự do lựa chọn mà tiền mang lại có thể là việc đi xe buýt hay là xin quá giang... hay là đi bằng phi cơ riêng.

GIẢI QUYẾT RẮC RỐI TÀI CHÍNH LÀM CHO BẠN TRỞ NÊN THÔNG MINH HƠN

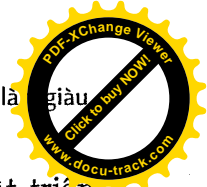
Khi tôi còn nhỏ, người cha giàu nói với tôi, “Những rắc rối tài chính làm cho con trở nên thông minh hơn nếu con chịu giải quyết chúng.” Ông cũng nói, “Nếu con giải quyết vấn đề, sự thông minh tài chính của con sẽ tăng. Khi đó, con sẽ giàu có hơn. Nếu con không giải quyết chúng, con sẽ nghèo đi. Không được giải quyết, những rắc rối đó sẽ dẫn đến nhiều rắc rối khác. Nếu con muốn tăng sự thông minh tài chính của mình, con cần phải là một người biết giải quyết vấn đề. Nếu không giải quyết, con sẽ không bao giờ giàu. Thực tế là, vấn đề tồn tại càng lâu, con càng nghèo đi.”

Người cha giàu lấy ví dụ về bệnh đau răng để minh họa cách mà một vấn đề dẫn đến nhiều vấn đề khác. Ông nói, “Gặp rắc rối tài chính cũng như bị đau răng. Nếu không chữa, bệnh sẽ làm con khó chịu. Lúc đó, con sẽ không làm việc tốt được bởi vì con thấy khó chịu trong người. Không chữa trị, bệnh đau răng sẽ dẫn đến những biến chứng khác bởi vì vi khuẩn sẽ dễ dàng phát triển và phát tán từ miệng của con. Một ngày nào đó, con sẽ mất

Dạy con là

giàu

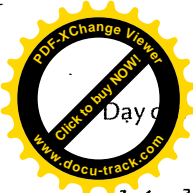

việc bởi vì công việc của con trẻ nãi do bệnh tật triển miên. Không có việc, con sẽ không thể trả tiền nhà, con sẽ phải ra ngoài đường, vô gia cư, sức khỏe kém, ăn thức ăn thừa và vẫn còn bị đau răng.”

Mặc dù ví dụ hơi cực đoan, câu chuyện đó vẫn khắc sâu trong tôi. Tôi học từ khi còn nhỏ tầm quan trọng của việc giải quyết khó khăn và hiệu ứng domino nếu không chịu giải quyết chúng.

Nhiều người không chịu giải quyết những vấn đề tài chính của mình khi chúng còn ít nghiêm trọng, như việc bị đau răng. Thay vì giải quyết chúng, họ làm chúng trở nên tồi tệ hơn bằng cách phớt lờ chúng hoặc không giải quyết nguồn gốc của vấn đề. Ví dụ, khi thiếu tiền, nhiều người sử dụng thẻ tín dụng để bù đắp những khoản thiếu hụt đó. Không lâu sau những hóa đơn yêu cầu thanh toán sẽ chồng chất và chủ nợ tìm kiếm họ đòi trả tiền. Để giải quyết vấn đề, họ vay cầm cố căn nhà của mình để có tiền thanh toán những khoản nợ thẻ tín dụng. Vấn đề ở chỗ là họ vẫn tiếp tục sử dụng thẻ tín dụng. Lúc này họ có một khoản vay cầm cố cần phải thanh toán và *nhiều* thẻ tín dụng hơn.

Để giải quyết vấn đề tín dụng, họ sử dụng những thẻ tín dụng mới để chi trả cho những thẻ tín dụng cũ. Cảm thấy chán nản do những rắc rối tài chính ngày càng tăng, họ lại sử dụng những thẻ tín dụng mới để đi du lịch. Sớm muộn thì họ cũng sẽ chẳng thể thanh toán khoản vay cầm cố cũng như những thẻ tín dụng và phải tuyên bố

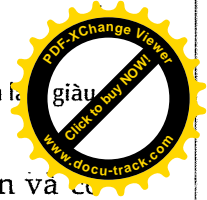
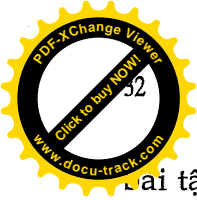

phá sản. Vấn đề đối với việc tuyên bố phá sản là nguồn gốc của vấn đề vẫn còn đó, giống như bệnh đau răng. Nguồn gốc của vấn đề là thiếu thông minh tài chính và hậu quả của nó là không thể giải quyết những vấn đề tài chính đơn giản. Thay vì giải quyết nguồn gốc của vấn đề, trong trường hợp này là thói quen tiêu dùng, nhiều người đã lảng tránh nó. Nếu bạn không nhổ cỏ tận gốc và chỉ cắt phần ngọn, nó sẽ lại mọc nhanh hơn và cao hơn. Điều tương tự xảy ra với những vấn đề tài chính.

Mặc dù là những ví dụ có phần cực đoan, chúng không phải là không phổ biến. Điều cần ghi nhận là những vấn đề tài chính không chỉ là *vấn đề* mà chúng còn là *giải pháp*. Nếu chúng ta chịu giải quyết, chúng ta sẽ thông minh hơn. Chỉ số IQ tài chính của chúng ta sẽ tăng lên. Một khi đã thông minh hơn, chúng ta có thể giải quyết được những vấn đề to lớn hơn. Nếu chúng ta giải quyết được những vấn đề lớn hơn, chúng ta trở nên giàu có hơn.

Tôi thích sử dụng toán học làm ví dụ. Nhiều người ghét môn toán. Như bạn biết, nếu không chịu làm bài tập ở nhà, bạn sẽ chẳng bao giờ giải quyết được những vấn đề toán học. Khi đó, bạn sẽ nhận điểm F và không thể đậu bài kiểm tra môn toán. Nhận điểm F cho môn toán đồng nghĩa với việc bạn sẽ không thể tốt nghiệp trung học. Lúc đó bạn chỉ có thể kiếm được công việc trả lương tối thiểu tại McDonald's. Đây là một ví dụ giải thích cho cách mà một vấn đề nhỏ có thể chuyển thành một vấn đề lớn.

Mặt khác, nếu bạn cẩn thận luyện tập giải quyết những

ai tập toán, bạn sẽ càng trở nên thông minh hơn và có thể giải quyết được những phương trình phức tạp hơn. Sau nhiều năm luyện tập chăm chỉ, bạn sẽ trở thành một thần đồng toán học, điều tưởng chừng khó khăn nay đã trở thành đơn giản. Tất cả chúng ta đều bắt đầu từ phép cộng 2+2. Những người thành công không dừng lại ở đó.

NGUYÊN NHÂN CỦA SỰ NGHÈO ĐÓI

Nghèo đói đơn giản chỉ là có nhiều *vấn đề* hơn là *giải pháp*. Tình trạng nghèo đói gây ra bởi tâm lý con người bị choáng ngợp trước những vấn đề mà họ không thể giải quyết. Không phải tất cả nguyên nhân của nghèo đói là do những vấn đề về tài chính. Chúng có thể là do nghiện ngập, kết hôn nhầm đối tượng, sống trong một môi trường đầy tội phạm, không có kỹ năng nghề nghiệp, không có phương tiện để đi làm hoặc là không có khả năng chi trả cho việc chăm sóc y tế.

Một số vấn đề về tài chính hiện nay như nợ quá nhiều và lương thấp được gây ra bởi những tình huống nằm ngoài khả năng giải quyết của một cá nhân, những vấn đề có liên quan nhiều đến Chính phủ và một nền kinh tế bị phù phép.

Lấy ví dụ, một trong những nguyên nhân của lương thấp là do những công việc trả lương cao trong ngành sản xuất được chuyển ra nước ngoài. Ngày nay, có nhiều công việc trả lương cao nhưng thuộc về lĩnh vực dịch vụ chứ không phải sản xuất. Khi tôi còn nhỏ, General Motors

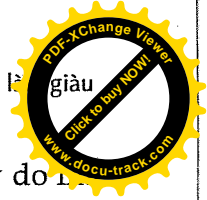
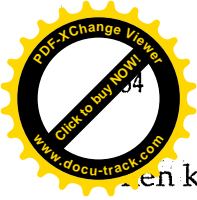
là nhà tuyển dụng lớn nhất của nước Mỹ. Hiện nay, Wal-Mart là nhà tuyển dụng lớn nhất. Chúng ta đều biết là Wal-Mart không nổi tiếng về việc trả lương cao hay những chương trình hưu trí hào phóng.

Cách đây 50 năm, một người không được giáo dục nhiều vẫn có thể có thu nhập khá. Ngay cả nếu chỉ có bằng phổ thông trung học, một lao động trẻ có thể kiếm được công việc trả lương tương đối hậu hĩnh trong ngành sản xuất xe hơi hoặc thép. Ngày nay, những công việc đó lại là “sản xuất” burger.

Cách đây 50 năm, những công ty sản xuất có chương trình chăm sóc sức khỏe và phúc lợi khi về hưu. Ngày nay, hàng triệu công nhân có thu nhập thấp đi trong khi đó lại cần nhiều tiền hơn để trang trải những chi phí y tế và tiết kiệm đủ cho khi về hưu. Mỗi ngày qua, những vấn đề tài chính này không được giải quyết, chúng trở nên tệ hơn. Và chúng bắt nguồn từ những vấn đề lớn hơn của quốc gia, nằm ngoài tầm khả năng giải quyết hoặc thay đổi của một cá nhân. Chúng bắt nguồn từ những chính sách kinh tế yếu kém và chủ nghĩa quen biết (cronyism).

NHỮNG QUY LUẬT CỦA TIỀN TỆ ĐÃ THAY ĐỔI

Vào năm 1971, Tổng thống Nixon đã loại bỏ hệ bản vị vàng. Chính sách kinh tế tồi này đã làm thay đổi những quy luật của tiền tệ. Đó là một trong những thay đổi về tài chính lớn nhất trong lịch sử thế giới, tuy nhiên, ít người nhận biết được điều này và tác động của nó lên

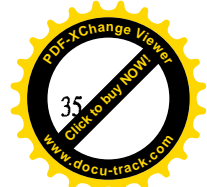
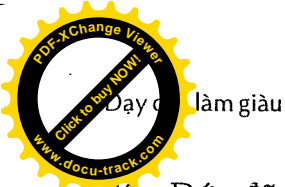
kinh tế thế giới hiện nay. Một trong những lý do là nhiều người phải vật lộn về tài chính hiện nay là do những chính sách của Nixon.

Năm 1971, đồng đôla Mỹ đã chết bởi vì nó không còn là tiền tệ (money) nữa - nó trở thành phương tiện thanh toán (currency). Có một sự khác biệt lớn giữa tiền và phương tiện thanh toán.

Từ đơn vị thanh toán (currency) có nguồn gốc từ từ *lưu chuyển* (current), giống như trong cụm từ dòng điện (electrical current) hay hải lưu (ocean current). Từ này hàm chỉ sự *dịch chuyển*. Theo nghĩa cực giản, tiền cần phải được lưu chuyển. Nếu ngừng lưu chuyển, dần dần chúng sẽ mất giá trị. Nếu sự suy giảm về giá trị quá lớn, người dân sẽ không còn chấp nhận chúng nữa. Nếu người dân ngừng chấp nhận, giá trị của tiền sẽ tiến đến bằng không. Sau năm 1971, giá trị của đồng đôla Mỹ bắt đầu giảm dần đến không.

Về lâu về dài, giá trị của tất cả các loại tiền tệ cuối cùng cũng bằng không. Xuyên suốt lịch sử, các chính phủ đều in tiền. Trong cuộc chiến tranh giành độc lập, Chính phủ Mỹ đã in một loại tiền gọi là Continental. Không lâu sau đó, giá trị của loại tiền này trở về bằng không.

Sau Chiến tranh thế giới lần thứ nhất, Chính phủ Đức có in một đồng tiền với hy vọng sẽ thanh toán được những khoản chi tiêu của mình. Lạm phát bùng nổ và những khoản tiết kiệm của giới trung lưu Đức dần dần mất giá. Vào năm 1933, khánh kiệt và thất vọng, người

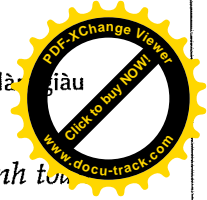
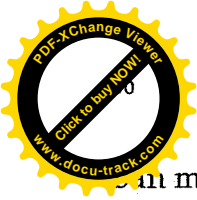

dân Đức đã bầu Adolf Hitler lên cầm quyền, hy vọng rằng ông ta sẽ giải quyết được những vấn đề tài chính của mình.

Cũng trong năm 1933, Franklin Roosevelt lập ra chế độ An sinh xã hội để giải quyết những rắc rối tài chính của người dân Mỹ. Mặc dù rất phổ biến, An sinh xã hội và Chăm sóc y tế là những thảm họa về tài chính và có thể sẽ bùng nổ thành khủng hoảng tài chính trên diện rộng. Nếu Chính phủ Mỹ in thêm nhiều đồng tiền khôi hài - nghĩa là thêm nhiều đơn vị thanh toán - để giải quyết hai vấn đề tài chính đó, giá trị của đồng đôla sẽ càng giảm nhanh và vấn đề lại trở nên trầm trọng hơn. Đây không phải là một vấn đề của tương lai mà nó hiện đang xảy ra. Theo báo cáo mới nhất của Bloomberg, đồng đôla đã giảm 13,2% giá trị kể từ khi George W. Bush nhận nhiệm kỳ vào tháng Một năm 2001.

Những thay đổi của Nixon đối với đồng đôla Mỹ là một trong những lý do có nhiều người mắc nợ, cũng giống như Chính phủ mắc nợ. Khi những quy luật tiền tệ thay đổi vào năm 1971, người gửi tiết kiệm trở thành người mất tiền và con nợ thì lại được lợi. Một loại hình chủ nghĩa tư bản mới xuất hiện. Ngày nay, khi nghe ai đó nói: "Bạn cần phải tiết kiệm" hay là "Tiết kiệm cho khi về hưu", tôi thắc mắc là liệu những người đó có biết rằng những quy luật tiền tệ đã thay đổi.

Theo những quy luật của chủ nghĩa tư bản cũ thì việc gửi tiền tiết kiệm là thông minh. Nhưng theo chủ nghĩa tư

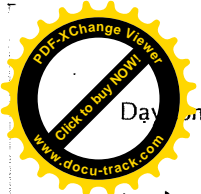

tiền mới thì đem gửi tiết kiệm một *phương tiện thanh toán*

là một việc làm điên rồ. Không có nghĩa lý gì khi đem đi cất giữ một đơn vị thanh toán. Theo chủ nghĩa tư bản mới, tiền phải được lưu thông. Nếu tiền không lưu thông, càng ngày nó càng mất giá trị. Tiền, giống như một dòng điện, cần phải lưu chuyển từ một tài sản này sang tài sản khác càng nhanh càng tốt. Mục đích của tiền là để mua những tài sản, những tài sản hoặc là sẽ tăng giá trị hoặc là sẽ tạo ra dòng lưu kim. Tiền cần phải được luân chuyển nhanh để mua những tài sản thực bởi vì bản thân tiền cũng đang nhanh chóng giảm giá trị. Giá cả của những tài sản thực như vàng, dầu lửa, bạc, nhà cửa và chứng khoán tăng bởi vì giá trị của tiền đang suy giảm. Giá trị nội tại của chúng không thay đổi mà chỉ là khối lượng tiền cần để mua chúng là thay đổi.

Quy luật Gresham phát biểu rằng: "Khi những đồng tiền xấu đi vào lưu thông, những đồng tiền tốt sẽ chạy trốn". Vào năm 1971, Chính phủ Mỹ đưa vào nền kinh tế những đồng tiền khôi hài - đồng tiền xấu. Theo chủ nghĩa tư bản mới thì việc vay hôm nay và trả nợ bằng những đồng đôla rẻ hơn ngày mai là thực sự hợp lý. Chính phủ Mỹ đã làm như vậy. Tại sao chúng ta không làm như vậy? Chính phủ Mỹ đang mắc nợ. Tại sao chúng ta không nên mắc nợ? Khi chúng ta không thể thay đổi một hệ thống thì cách duy nhất để thành công là thao túng nó.

Bởi vì sự thay đổi về tiền tệ năm 1971, giá nhà đất tăng vọt khi mà sức mua của đồng đôla suy giảm. Thị

Dạy con làm giàu

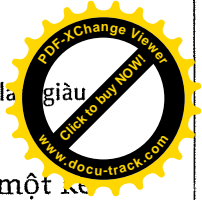
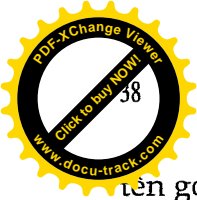

trường chứng khoán lên giá bởi vì các nhà đầu tư đang kiếm nơi ẩn nấp an toàn cho đồng đôla của họ. Trong khi các nhà kinh tế gọi đây là *lạm phát*, nó thực ra là sự *mất giá* của tiền tệ. Nó làm cho những người sở hữu nhà cảm thấy an toàn hơn bởi vì giá trị nhà của họ trông ra đang tăng giá. Thực sự, sức mua của đồng đôla giảm khi mà tài sản của những người sở hữu nhà tăng giá. Tuy nhiên, giá nhà đất tăng và đồng lương thấp làm cho những người trẻ khó kiếm đủ tiền để mua căn nhà đầu tiên. Nếu những người trẻ không nhận ra rằng những quy luật tiền tệ đã thay đổi, họ sẽ còn gặp khó khăn hơn so với cha mẹ của họ khi mà đồng đôla Mỹ vẫn tiếp tục giảm giá trị.

SỰ THAY ĐỔI KHÁC CỦA QUY LUẬT TIỀN TỆ

Sự thay đổi khác của quy luật tiền tệ xảy ra vào năm 1974. Trước đó, các doanh nghiệp sẽ chăm lo cho nhân viên khi họ về hưu. Các doanh nghiệp đảm bảo rằng người nghỉ hưu sẽ nhận được những khoản chi trả miễn là họ còn sống. Có thể bạn đã biết, những trường hợp như vậy không còn nữa.

Những kế hoạch hưu trí chi trả cho nhân viên cho đến khi mãn đời gọi là kế hoạch trợ cấp lợi ích xác định, còn gọi là DB (defined benefit). Ngày nay, rất ít công ty áp dụng chương trình này. Đơn giản là vì nó quá tốn kém. Sau năm 1974, một loại hình kế hoạch hưu trí mới xuất hiện gọi là kế hoạch Đóng góp xác định, còn gọi là DC (defined contribution). Hiện nay, chúng được biết đến dưới

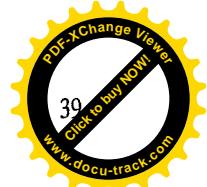
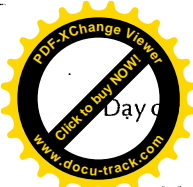

tên gọi 401(k), IRA và Keogh... Nói cho đơn giản, một kế hoạch DC không đảm bảo chi trả trọn đời. Bạn chỉ lấy lại những gì bạn và nhà tuyển dụng đã đóng góp... nếu như bạn và nhà tuyển dụng có đóng góp.

Thời báo *USA Today* khảo sát được rằng ngày nay nỗi lo lớn nhất của người dân Mỹ không phải là khủng bố mà lo sợ hết tiền trong thời gian về hưu. Một trong những lý do cho lo sợ bao trùm này là sự thay đổi năm 1974 về những quy luật của tiền tệ. Và nỗi lo đó là có cơ sở. Nền giáo dục Mỹ không trang bị cho người dân đủ kiến thức tài chính cần thiết để đầu tư thành công cho lúc nghỉ hưu. Nếu có chăng, trường học chỉ dạy các em cân đối số séc, chọn một số quỹ hỗ tương và thanh toán hóa đơn đúng hạn - giáo dục tài chính như thế là chưa đủ để xử lý những vấn đề tài chính mà họ gặp phải. Hơn thế nữa, đa số mọi người không nhận ra rằng những quy luật tiền tệ đã thay đổi và nếu họ còn là người gửi tiết kiệm, họ sẽ là người mất tiền. Kế hoạch hưu trí không được đóng góp đủ sẽ là một cuộc khủng hoảng kinh tế tiếp theo của nước Mỹ.

SỰ BẢO VỆ CỦA CHÍNH PHỦ?

Thiếu an toàn tài chính trong tương lai dẫn đến sự ra đời chương trình An sinh xã hội và Chăm sóc y tế - sự bảo vệ của Chính phủ được tạo ra để giúp người dân không thể giải quyết những vấn đề tài chính của riêng mình. Cả hai chương trình đều bị phá sản. Quỹ Chăm sóc

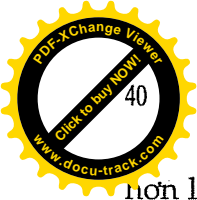
Đạy c làm giàu

sức khỏe đã bị vỡ. Còn quỹ An sinh xã hội sớm muộn gì cũng vỡ. Vào năm 2008, 78 triệu người dân thuộc thế hệ bùng nổ dân số đầu tiên sẽ bắt đầu về hưu và đa số sẽ không đủ tiền lương hưu để sống. Theo thông tin từ Chính phủ Mỹ, nghĩa vụ cho Chương trình An sinh xã hội xấp xỉ 10 ngàn tỉ đôla, nghĩa vụ cho chương trình Chăm sóc sức khỏe là 64 ngàn tỉ đôla. Nếu những con số này là chính xác, điều này có nghĩa là Chính phủ Mỹ mắc nợ người về hưu 74 ngàn tỉ đôla, lớn hơn nhiều giá trị của tất cả thị trường chứng khoán trên thế giới. Đây là một vấn đề lớn mà cần phải có sự thông minh tài chính để giải quyết. Tung thêm tiền để giải quyết vấn đề chỉ làm tồi tệ thêm tình hình. Nó có thể sẽ làm sụp đổ hoàn toàn một hệ thống vốn sẵn có toàn những *đồng tiền khôի hài*, làm cho đồng đôla càng gần bằng không hơn nữa.

TẠI SAO NGƯỜI GIÀU LẠI TRỞ NÊN GIÀU HƠN

Rằng những quy luật tiền tệ đã thay đổi, rằng những thay đổi đó làm cho bạn trở nên nghèo hơn, rằng chúng ở ngoài tầm kiểm soát của bạn trông có vẻ không công bằng cho bạn. Thực sự nó là như vậy. Mấu chốt để làm giàu là phải nhận ra rằng hệ thống đó là không công bằng, học những quy luật đó và sử dụng chúng một cách có lợi cho bạn. Điều này đòi hỏi sự thông minh tài chính mà sự thông minh tài chính thì *chỉ* đạt được bằng cách giải quyết vấn đề.

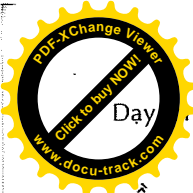
Người cha giàu nói rằng, “Người giàu trở nên giàu

hơn là bởi vì họ học được cách giải quyết những vấn đề tài chính. Người giàu xem chúng là cơ hội để học hỏi, trưởng thành, thông minh hơn và để trở nên giàu có hơn. Người giàu biết rằng chỉ số IQ tài chính của họ càng cao, họ càng giải quyết được những vấn đề lớn lao hơn và vì thế họ kiếm được nhiều tiền hơn. Thay vì bỏ chạy, trốn tránh và vờ như những rắc rối tài chính không hề tồn tại, người giàu đón nhận những vấn đề tài chính bởi vì họ biết rằng chúng là cơ hội để trở nên thông minh hơn. Đó là lý do tại sao họ trở nên giàu hơn.”

NGƯỜI NGHÈO GIẢI QUYẾT RẮC RỐI TÀI CHÍNH NHƯ THẾ NÀO

Khi miêu tả người nghèo, người cha giàu nói, “Người nghèo xem rắc rối tài chính chỉ đơn thuần là rắc rối. Nhiều người xem mình là *nạn nhân của tiền bạc*. Nhiều người nghĩ rằng *chỉ có* họ mới gặp rắc rối về tài chính. Họ nghĩ rằng nếu họ có nhiều tiền hơn, những rắc rối này sẽ chấm dứt. Họ ít biết được rằng chính thái độ của họ trước những rắc rối *mới là* vấn đề. Chính thái độ này tạo ra rắc rối. Không có khả năng giải quyết hoặc lảng tránh chỉ làm kéo dài những rắc rối và làm cho chúng trở nên tồi tệ hơn. Thay vì trở nên giàu có hơn, họ nghèo đi. Thay vì tăng chỉ số IQ tài chính của mình, điều duy nhất họ tăng là những vấn đề tài chính.”

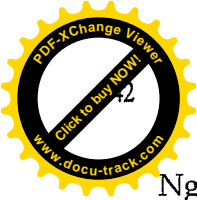
Đạy làm giàu

TÀNG LỚP TRUNG LƯU GIẢI QUYẾT RẮC RỐI TÀI CHÍNH NHƯ THẾ NÀO

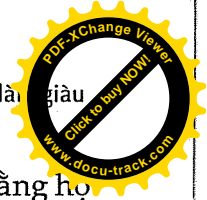
Trong khi người nghèo là nạn nhân của tiền bạc, giới trung lưu lại là tù nhân của tiền bạc. Khi miêu tả giai cấp trung lưu, người cha giàu nói rằng: “Họ giải quyết rắc rối tài chính của mình theo cách khác. Thay vì giải quyết vấn đề, họ nghĩ rằng mình có thể *thông minh hơn những rắc rối*. Thông thường họ sẽ bỏ tiền đi học để kiếm một công việc an toàn. Hầu hết đủ thông minh để kiếm tiền và dựng nên một tường lửa, vùng an toàn giữa họ và những vấn đề tài chính. Họ mua nhà, đi làm, kiếm sự an toàn, leo lên những bậc thang nghề nghiệp và tiết kiệm tiền cho khi về hưu bằng cách mua cổ phiếu, trái phiếu và chứng chỉ quỹ. Họ tin rằng học thuật hay sự giáo dục về nghề nghiệp là đủ để cách ly họ khỏi sự khắc nghiệt và tàn nhẫn của thế giới tiền bạc.

“Tuy nhiên ở tuổi năm mươi,” người cha giàu nói, “nhiều người trong số họ chợt nhận ra mình đang là tù nhân tại chính văn phòng làm việc của mình. Hầu hết họ là những nhân viên được quý trọng. Họ có kinh nghiệm. Họ kiếm đủ tiền và có đủ sự an toàn nghề nghiệp. Nhưng tận sâu đáy lòng, họ biết là mình đang mắc kẹt về tài chính và họ thiếu sự thông minh tài chính để thoát khỏi nhà tù - văn phòng. Họ trông chờ thêm 15 năm nữa cho đến khi 65 tuổi, họ có thể về hưu và dĩ nhiên sau đó bắt đầu sống với một ngân sách eo hẹp.”

Dạy con là

giàu

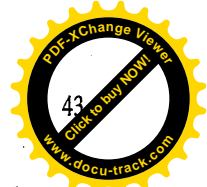
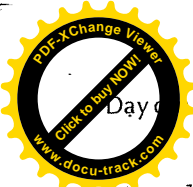
Người cha giàu nói rằng, “Giới trung lưu nghĩ rằng họ có thể thông minh hơn những rắc rối bằng con đường học thuật và việc làm. Hầu hết thiếu giáo dục về tài chính, đó là lý do tại sao họ có xu hướng đánh giá cao sự an toàn tài chính hơn chấp nhận những thách thức. Thay vì trở thành một doanh nhân, họ làm việc cho những doanh nhân khác. Thay vì đầu tư, họ giao cho những chuyên gia tài chính để quản lý tiền của mình. Thay vì nâng cao chỉ số IQ tài chính của mình, họ luôn bận rộn và giam mình ở công sở.”

NGƯỜI GIÀU GIẢI QUYẾT RẮC RỐI TÀI CHÍNH NHƯ THẾ NÀO

Khi nói đến sự thông minh tài chính, dễ dàng nhận thấy là có *năm loại thông minh cốt lõi* mà mỗi cá nhân cần phải phát triển để trở nên giàu có. Cuốn sách này nói về năm loại thông minh về tài chính đó.

Cuốn sách này cũng bàn về *sự hoàn thiện* (integrity). Khi nói đến từ “integrity”, mọi người đều nghĩ đến nó như là một khái niệm đạo đức. Đó không phải chủ đích của tôi khi dùng từ này. “Integrity” có nghĩa là sự trọn vẹn. Theo như *Webster’s*, nó được định nghĩa là tình trạng hoàn thiện hay là không bị chia nhỏ. Một người nắm chắc năm loại thông minh tài chính mà tôi đề cập trong cuốn sách này sẽ đạt được sự hoàn thiện về tài chính.

Khi người giàu gặp rắc rối tài chính, họ sử dụng sự hoàn thiện về tài chính, điều được phát triển qua nhiều

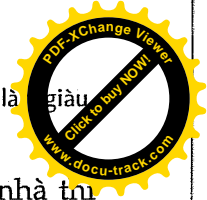
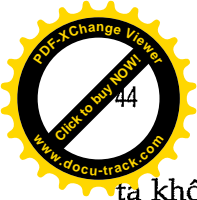
Đạy c làm giàu

năm đối diện và giải quyết vấn đề bằng năm loại thông minh tài chính, để giải quyết chúng. Nếu không biết câu trả lời cho những rắc rối đó, họ không quay mặt đi và bỏ cuộc. Họ tìm đến các chuyên gia để giúp mình giải quyết vấn đề. Qua quá trình đó, họ trở nên thông minh hơn và được trang bị nhiều hơn khi gặp những vấn đề mới. Người giàu không bỏ cuộc. Họ học hỏi. Và bằng học hỏi, họ trở nên giàu hơn.

GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ TÀI CHÍNH CỦA NGƯỜI KHÁC

Người cha giàu cũng nói rằng, “Nhiều người làm việc cho người giàu, giải quyết rắc rối tài chính cho người giàu.” Ví dụ như, nhân viên kế toán tính toán tiền bạc cho người giàu. Nhân viên kinh doanh bán sản phẩm của người giàu. Giám đốc văn phòng quản lý công việc kinh doanh của người giàu. Thư ký thì trả lời điện thoại và đối xử tôn trọng đối với khách hàng của người giàu. Nhân viên bảo dưỡng giữ cho văn phòng và máy móc hoạt động bình thường. Luật sư bảo vệ người giàu trước những luật sư khác và các vụ kiện. Một kế toán viên công chứng bảo vệ tài sản của người giàu khỏi thuế lệ. Ngân hàng thì giữ cho tài sản của người giàu an toàn.

Điều mà người cha giàu đang cố giải thích đó là hầu hết chúng ta chỉ đi giải quyết vấn đề của người khác. Vậy thì ai sẽ giải quyết những vấn đề của chúng ta? Nhiều người trong chúng ta khi về nhà lại đối diện với nhiều vấn đề khác, và tiền bạc là một trong số đó. Nếu chúng

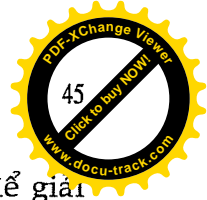
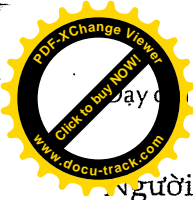
ta không giải quyết rắc rối tài chính của mình tại nhà thì giống như bệnh đau răng, vấn đề đó sẽ dẫn đến những vấn đề khác.

GIẢI PHÁP CỦA NGƯỜI CHA NGHÈO

Người cha nghèo của tôi cố gắng giải quyết rắc rối tài chính của mình bằng cách quay lại trường. Ông thích trường học, học rất khá và cảm thấy an toàn. Ông học lên cao và trở thành Tiến sĩ. Với bằng cấp cao như vậy, ông tìm kiếm những công việc trả lương cao hơn. Ông cố giải quyết rắc rối bằng cách thông minh hơn về học thuật và nghề nghiệp nhưng đã không thông minh hơn về tài chính. Ông là một người được đào tạo tốt và làm việc chăm chỉ. Nhưng không may là, đào tạo tốt và làm việc chăm chỉ không giải quyết được những rắc rối tài chính của ông. Những rắc rối đó chỉ lớn thêm khi thu nhập tăng bởi vì ông ta đã lãng tránh chúng. Ông đã cố giải quyết những vấn đề tài chính bằng giải pháp học thuật.

GIẢI PHÁP CỦA NGƯỜI CHA GIÀU

Người cha giàu của tôi lại luôn tìm kiếm những thách thức, đó là lý do tại sao ông khởi nghiệp kinh doanh và đầu tư chủ động. Nhiều người nghĩ ông làm việc chỉ vì tiền. Thực tế thì, ông làm vậy là bởi vì ông thích được thử thách. Ông tìm kiếm những vấn đề tài chính để giải quyết, không phải chỉ để kiếm tiền mà còn giúp ông trở nên thông minh hơn và nâng cao được IQ tài chính của mình.

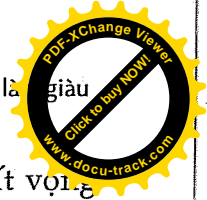
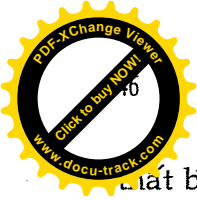
làm giàu

Người cha giàu thường lấy môn gôn làm ẩn dụ để giải thích cho triết lý của ông ta về tiền bạc. Ông thường nói, “Tiền sẽ là điểm số của cha. Còn báo cáo tài chính là bảng điểm. Tiền và báo cáo tài chính nói cho cha biết mình thông minh và giỏi như thế nào trong cuộc chơi.” Nói cho đơn giản, người cha giàu xem việc kiếm tiền là một cuộc chơi và ông ấy muốn là người chơi giỏi nhất. Càng lớn, ông càng chơi giỏi hơn. Chỉ số IQ tài chính của ông tăng lên và tiền thì cứ thế mà thu về.

TRÒ CHƠI KIẾM TIỀN

Trong những chương sau, tôi sẽ bàn về năm loại thông minh tài chính mà chúng ta cần phải phát triển để tăng cường chỉ số IQ tài chính và đạt được sự hoàn thiện về tài chính. Tuy nó không dễ dàng và có khi cần cả đời người để đạt được, tin tốt lành là rất ít người biết về năm loại thông minh tài chính này và càng ít hơn nữa số người có động lực để phát triển nâng cao chỉ số IQ tài chính và cải thiện điểm số của họ. Chỉ cần nhận biết được những loại thông minh này là bạn đã được trang bị tốt hơn 95% người còn lại trong xã hội để giải quyết những rắc rối của mình.

Cá nhân mà nói, cả cuộc đời tôi luôn cố gắng cải thiện năm loại thông minh tài chính này. Đối với tôi, giáo dục tài chính không bao giờ là đủ. Lúc đầu, việc nâng cao chỉ số IQ tài chính của tôi rất khó khăn và còn vụng về... giống như khi bắt đầu chơi gôn. Có rất nhiều

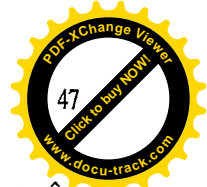

tất bại, có nhiều mất mát về tiền bạc, nhiều thất vọng và nhiều hoài nghi về bản thân.

Lúc đầu thì những người bạn cùng lớp kiếm được nhiều tiền hơn tôi. Ngày nay, tôi kiếm được nhiều tiền hơn đa số bọn họ. Mặc dù phải thừa nhận là tôi thích tiền, nhưng những gì tôi làm chủ yếu là vì muốn được thử thách. Tôi thích học hỏi. Tôi làm việc bởi vì tôi thích trò chơi kiếm tiền và tôi muốn là người giỏi nhất trong trò chơi đó. Tôi đã có thể nghỉ ngơi từ lâu. Tôi có nhiều tiền hơn cái gọi là vừa đủ. Nhưng tôi sẽ làm gì nếu tôi nghỉ ngơi? Chơi gôn chẳng? Gôn không phải là cái tôi yêu thích. Tôi chơi gôn chỉ để giải trí. Kinh doanh, đầu tư và kiếm tiền mới là sân chơi của tôi. Tôi thích cuộc chơi đó. Tôi đam mê chúng. Vì vậy nếu nghỉ ngơi, tôi sẽ mất đi niềm đam mê và cuộc sống sẽ ra sao nếu không có niềm đam mê?

NHỮNG AI NÊN CHƠI TRÒ CHƠI KIẾM TIỀN?

Phải chăng tôi nghĩ rằng tất cả chúng ta nên chơi trò chơi này? Câu trả lời là, dù thích hay không, mọi người đều đã và đang chơi trò chơi này. Giàu hay nghèo, tất cả chúng ta đều trong cuộc chơi. Sự khác biệt là có một số người chơi tích cực hơn, nắm luật chơi và vận dụng nó tốt hơn cho mình so với những người khác. Một số người toàn tâm, đam mê hơn, chịu học hỏi và quyết chiến thắng. Nói về cuộc chơi này, đa số mọi người đều đang thi đấu - nếu họ nhận biết là mình đang thi đấu - chỉ để không thất bại chứ không phải để chiến thắng.

Bởi vì dù gì đi nữa, tất cả chúng ta đều trong cuộc chơi, tốt hơn là nên hỏi bản thân:

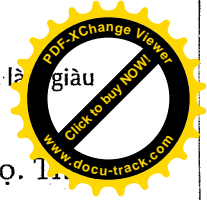
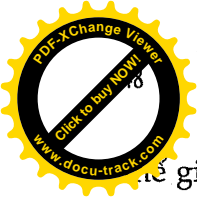
- Bạn có là môn đồ của trò chơi kiếm tiền?
- Bạn có quyết tâm chiến thắng?
- Bạn có đam mê học hỏi?
- Bạn có muốn chơi hết mình?
- Bạn có muốn trở nên giàu có hết mức có thể?

Nếu câu trả lời là có, hãy đọc tiếp. Cuốn sách này dành cho bạn. Nếu câu trả lời là không, bạn này kiểm những cuốn sách dễ hơn để đọc và chơi những trò chơi dễ hơn. Giống như chơi gôn, có rất nhiều tay gôn chuyên nghiệp nhưng chỉ có một số tay gôn chuyên nghiệp *giàu có*.

TÓM TẮT

Vào năm 1971 và 1974, những quy luật của tiền tệ đã thay đổi. Những thay đổi này phát sinh nhiều vấn đề tài chính nghiêm trọng trên toàn thế giới, đòi hỏi nhiều hơn sự thông minh tài chính để giải quyết chúng. Không may là Chính phủ và trường học không đề cập đến những thay đổi hoặc những vấn đề này. Vì vậy những vấn đề tài chính ngày nay trở nên khổng lồ. Trong cuộc đời mình, tôi chứng kiến nước Mỹ từ một nước giàu có nhất trở thành con nợ lớn nhất của thế giới.

Nhiều người hy vọng là chính phủ sẽ giải quyết những vấn đề tài chính cho bản thân họ. Tôi không thể biết làm sao mà chính phủ có thể làm điều đó khi mà họ không

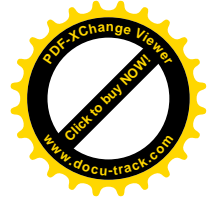
giải quyết những rắc rối tài chính của chính họ. Tôi nghĩ, mỗi cá nhân phải chịu trách nhiệm giải quyết những rắc rối của mình. Mặt tích cực của điều này là, nếu bạn tự giải quyết chúng, bạn sẽ trở nên thông minh và giàu có hơn.

Bài học cần ghi nhớ từ chương này là dù giàu hay nghèo, chúng ta đều có những vấn đề về tiền bạc. Cách duy nhất để trở nên giàu có và nâng cao sự thông minh tài chính của bạn là chủ động giải quyết những vấn đề của mình.

Người nghèo và giới trung lưu thường né tránh hoặc tự lừa dối bản thân rằng họ không có những rắc rối về tài chính. Tác hại của thái độ này là những rắc rối đó vẫn tồn tại và sự thông minh tài chính của họ, nếu có đi chăng nữa, sẽ phát triển rất chậm.

Người giàu dám đối diện với những khó khăn tài chính. Họ biết rằng, nếu giải quyết chúng, họ sẽ trở nên thông minh hơn và nâng cao được chỉ số IQ tài chính của mình. Người giàu biết rằng, chính sự thông minh tài chính, chứ không phải bản thân tiền bạc, làm cho họ giàu có.

Vấn đề đối với người nghèo và tầng lớp trung lưu là họ không có đủ tiền. Người giàu lại có vấn đề đối với việc có quá nhiều tiền. Cả hai đều thực sự có những vấn đề có lý. Quan trọng là bạn muốn có những vấn đề nào. Nếu bạn muốn gặp vấn đề với việc có quá nhiều tiền, hãy đọc tiếp.

CHƯƠNG 2

Năm chỉ số IQ tài chính

Có năm chỉ số IQ tài chính cơ bản là:

IQ tài chính #1: Kiếm nhiều tiền hơn.

IQ tài chính #2: Bảo vệ tiền của bạn.

IQ tài chính #3: Lên kế hoạch cho tiền.

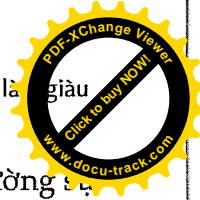
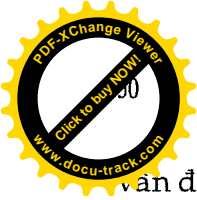
IQ tài chính #4: Tạo đòn bẩy cho tiền.

IQ tài chính #5: Cải thiện thông tin tài chính.

SỰ THÔNG MINH TÀI CHÍNH VÀ CHỈ SỐ IQ TÀI CHÍNH

Hầu hết chúng ta biết rằng một người với chỉ số năng lực trí tuệ 130 điểm được xem là thông minh hơn người đạt 95 điểm. Điều này tương tự đối với chỉ số IQ tài chính. Bạn có thể là một thiên tài khi bàn về sự thông minh trong học thuật nhưng có thể chỉ là một đứa trẻ khi nói đến sự thông minh tài chính.

Tôi thường được hỏi, “Sự khác nhau giữa thông minh tài chính và chỉ số IQ tài chính là gì?” Câu trả lời của tôi như sau: “Sự thông minh tài chính là một bộ phận của năng lực trí tuệ mà chúng ta sử dụng để giải quyết những

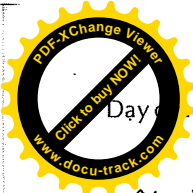
vấn đề tài chính. Chỉ số IQ tài chính dùng để đo lường sự thông minh đó. Nó là cách chúng ta lượng hóa sự thông minh tài chính. Ví dụ, nếu tôi kiếm được 100.000 đôla và trả 20 phần trăm thuế, tôi sẽ thông minh hơn so với người cũng kiếm được 100.000 đôla nhưng phải trả tới 50 phần trăm thuế.”

Trong ví dụ này, người kiếm được 80.000 đôla ròng sau thuế có chỉ số IQ tài chính cao hơn người kiếm được 50.000 đôla ròng sau thuế. Cả hai đều có sự thông minh tài chính nhưng người mà giữ lại được nhiều tiền hơn có chỉ số IQ tài chính cao hơn.

ĐO LƯỜNG SỰ THÔNG MINH TÀI CHÍNH

IQ tài chính #1: Kiếm nhiều tiền hơn. Đa số chúng ta đều có đủ sự thông minh tài chính để kiếm ra tiền. Càng kiếm được nhiều tiền, chỉ số IQ tài chính #1 của bạn càng cao. Nói cách khác, một người kiếm được một triệu đôla một năm sẽ có IQ tài chính #1 cao hơn, một cách đo lường được, so với người kiếm được ba mươi ngàn đôla một năm. Và nếu hai người đều kiếm được một triệu đôla một năm, người trả thuế ít hơn sẽ có chỉ số IQ tài chính cao hơn bởi vì anh ta gần đạt đến sự hoàn thiện về tài chính bằng cách sử dụng *IQ tài chính #2: Bảo vệ tiền của bạn.*

Tất cả chúng ta đều biết rằng một người mặc dù có chỉ số năng lực trí tuệ cao và là một thiên tài trong lớp nhưng có thể sẽ không kiếm được nhiều tiền trong đời sống thực. Tôi thừa nhận rằng, người cha nghèo của tôi,

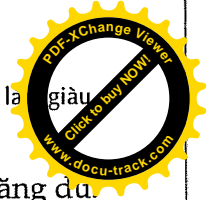
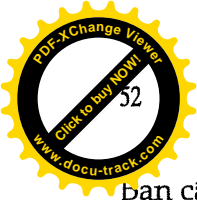
Day c làm giàu

một giáo viên giỏi và một người làm việc chăm chỉ, có chỉ số năng lực trí tuệ cao nhưng chỉ số IQ tài chính thấp. Ông xuất sắc trong môi trường học thuật nhưng lại kém cỏi trong môi trường kinh doanh.

IQ tài chính #2: Bảo vệ tiền của bạn. Sự thật là thế giới này có rất nhiều cái để lấy đi tiền của bạn. Nhưng những người lấy cắp tiền của bạn không chỉ có kẻ cướp hay tội phạm. Một trong những mối đe dọa lớn nhất đối với tiền của chúng ta là thuế. Chính phủ có thể lấy tiền của chúng ta một cách hợp pháp.

Nếu một người có IQ tài chính #2 thấp, anh ta sẽ phải trả nhiều thuế hơn. Ví dụ cho điều này là một người trả 20 phần trăm thuế và một người trả 35 phần trăm thuế. Người trả thuế ít hơn có chỉ số IQ tài chính cao hơn một cách có thể đo lường được.

IQ tài chính #3: Lập ngân sách cho tiền. Lập ngân sách cho tiền đòi hỏi rất nhiều sự thông minh tài chính. Nhiều người lập ngân sách cho tiền của mình giống như một người nghèo chứ không phải một người giàu. Nhiều người kiếm được rất nhiều tiền nhưng không thể giữ lại được nhiều tiền đơn giản chỉ vì họ lập ngân sách kém. Ví dụ, một người kiếm được 70.000 đôla một năm và xài hết số đó sẽ có IQ tài chính #3 thấp hơn một người chỉ kiếm được 30.000 đôla một năm nhưng vẫn có thể sống tốt với 25.000 đôla và đem đi đầu tư 5.000 đôla. Vẫn có thể sống tốt và vẫn có tiền để đầu tư bất chấp việc bạn kiếm được bao nhiêu tiền đòi hỏi rất nhiều sự thông minh tài chính.

Bạn cần phải chủ động lập ngân sách để có được thặng dư. Chúng ta sẽ bàn kỹ hơn về điều này ở phần sau cuốn sách.

IQ tài chính #4: Tạo đòn bẩy cho tiền. Sau khi có được thặng dư, thử thách tiếp theo là tạo đòn bẩy cho số tiền đó. Đa số mọi người gửi chúng trong các nhà băng. Đây là một việc làm đúng trước năm 1971 - trước khi tiền trở thành một đơn vị thanh toán. Hơn thế nữa, sau năm 1974, những người làm thuê phải tiết kiệm cho khi về hưu. Hàng triệu người làm thuê không biết nên đầu tư tiền của mình vào đâu, cho nên họ đầu tư số thặng dư đó vào những quỹ hỗ tương được đa dạng hóa và hy vọng rằng chúng sẽ tạo đòn bẩy cho số tiền của mình.

Mặc dù tiết kiệm và đầu tư vào quỹ hỗ tương là một hình thức tạo đòn bẩy cho tiền, có nhiều cách tốt hơn để làm điều này. Nếu thành thật với bản thân, bạn phải thừa nhận rằng không cần phải có quá nhiều sự thông minh tài chính để tiết kiệm và đầu tư vào quỹ hỗ tương. Bạn có thể dạy một con khỉ gửi tiết kiệm và đầu tư vào quỹ hỗ tương. Đó là lý do tại sao từ trước đến giờ, lợi nhuận từ những khoản đầu tư này thấp.

IQ tài chính #4 được đo lường bằng lợi nhuận từ những khoản đầu tư. Lấy ví dụ, một người đầu tư có lợi nhuận 50 phần trăm trên số tiền bỏ ra có IQ tài chính #4 cao hơn một người chỉ có lợi nhuận 5 phần trăm. Và một người lợi nhuận 50 phần trăm nhưng được miễn thuế dĩ nhiên có chỉ số IQ tài chính cao hơn một người lợi nhuận chỉ có 5 phần trăm mà vẫn phải trả 35 phần trăm thuế trên số lợi nhuận đó.

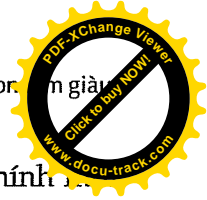
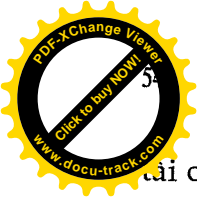
Đầy đủ làm giàu

Thêm một điểm nữa, nhiều người nghĩ rằng lợi nhuận đầu tư cao đi kèm rủi ro cao. Điều này không đúng. Trong phần sau của cuốn sách này, tôi sẽ lý giải tại sao tôi có được những suất lợi nhuận cực cao, trả rất ít thuế - gần như là không - mà vẫn ít rủi ro. Đối với tôi, gửi tiết kiệm ở ngân hàng và đầu tư vào những quỹ hỗ tương được đa dạng hóa còn rủi ro hơn những điều tôi làm. Vấn đề nằm ở sự thông minh tài chính.

IQ tài chính #5: Cải thiện thông tin tài chính. Có một câu châm ngôn nói rằng: “Phải học đi trước khi học chạy.” Điều này đúng khi nói về sự thông minh tài chính. Trước khi biết cách kiếm được những suất sinh lời cao (IQ tài chính #4: *tạo đòn bẩy cho tiền*), bạn cần phải “học đi”, nghĩa là, học những điều cơ bản về sự thông minh tài chính.

Một trong những lý do nhiều người gặp khó khăn với IQ tài chính #4 là bởi vì họ được dạy nên giao tiền cho các “chuyên gia” như ngân hàng, quỹ hỗ tương... Kết quả là bạn sẽ chẳng học được gì cho mình, không nâng cao được sự thông minh tài chính và không tự mình trở thành chuyên gia tài chính cho mình. Nếu một người khác quản lý và giải quyết những rắc rối tài chính cho bạn, bạn không thể nào nâng cao được sự thông minh tài chính cho mình. Thực tế là bạn đang trả tiền cho những người thay bạn quản lý tiền.

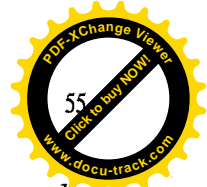
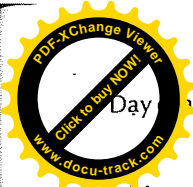
Nếu bạn có thông tin tài chính tốt, việc nâng cao trí thông minh tài chính sẽ trở nên dễ dàng. Nhưng nếu IQ

Tài chính của bạn thấp thì những thông tin tài chính cũng có thể trông rất rối rắm và chẳng có giá trị gì. Hãy nhớ ví dụ của tôi nói rằng những thiên tài toán học cũng cần phải bắt đầu với phép cộng $2+2$. Một trong những ích lợi của việc đầu tư cho giáo dục tài chính là qua thời gian, bạn có thể nắm bắt được thông tin tài chính phức tạp hơn, giống như việc các nhà toán học có thể giải được những phương trình phức tạp sau nhiều năm luyện tập. Nhưng, một lần nữa, bạn cần phải học đi trước khi học chạy.

Hầu hết chúng ta đã từng đến lớp, nghe các buổi thuyết giảng hoặc tham gia những cuộc thảo luận mà những thông tin thì cứ tai này sang tai kia. Hoặc là những thông tin trong lớp quá phức tạp đến nỗi càng cố hiểu những gì đang nói làm bạn càng nhưc đầu. Có thể là do ông thầy quá khó ưa mà cũng có thể là do bạn cần thêm tí nữa những thông tin cơ bản.

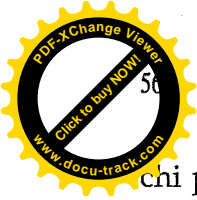
Cá nhân mà nói, bây giờ tôi cảm thấy khá thoải mái đối với những thông tin tài chính. Sau nhiều năm học hỏi, tôi có thể ngồi nghe và hiểu hầu hết những khái niệm tài chính. Nhưng tôi lại là một người mù về công nghệ. Tôi gần như không thể sử dụng điện thoại di động hoặc bật máy tính lên. Tôi không thể nạp đa số những kiến thức về công nghệ vô đầu. Nếu có chỉ số IQ về công nghệ thì của tôi có lẽ là thấp nhất. Mấu chốt của vấn đề là chúng ta cần phải bắt đầu từ một xuất phát điểm nào đó. Nếu tôi tham gia một lớp học về thiết kế trang web, tôi sẽ cảm thấy cực kỳ khó khăn. Bạn cần phải biết cách

đặt máy vi tính trước khi thử học thiết kế trang web. Những kiến thức căn bản để thành công trong lớp học đó vượt quá khả năng của tôi.

Chủ đích của tôi khi viết cuốn sách này là làm cho thông tin tài chính trở nên càng đơn giản càng tốt. Tôi chủ trương ủng hộ sự thấu hiểu những chiến lược tài chính phức tạp. Trong cuốn sách này, tôi cam đoan rằng những gì tôi viết là những cái tôi đã từng làm hoặc đang làm. Như bạn cũng biết, có nhiều giáo viên và tác giả khuyên bạn nên làm những gì nhưng họ lại không làm như vậy. Họ thực sự không biết rằng liệu những gì họ đề cập đến thực sự có tác dụng hay không. Nói cách khác là họ *nói không đi đôi với làm*.

Chẳng hạn như, nhiều chuyên gia tài chính khuyên chúng ta nên tiết kiệm và đầu tư vào quỹ hỗ tương. Vấn đề với lời khuyên này là họ không biết được nó có tác dụng qua thời gian hay không. Nó nghe có vẻ hay. Nó cũng đơn giản để thực hiện. Không cần nhiều đến sự thông minh tài chính để làm theo lời khuyên này. Câu hỏi của tôi là: "Liệu những lời khuyên đó có tác dụng? Những chuyên gia tư vấn tài chính có chắc chắn rằng chiến lược như vậy đảm bảo cho bạn về mặt tài chính? Chuyện gì sẽ xảy ra nếu đồng đôla giảm đến 0 và xói mòn tiền tiết kiệm của bạn? Sẽ như thế nào nếu thị trường chứng khoán sụp đổ giống như đã từng vào năm 1929? Bạn sẽ làm gì nếu lạm phát phi mã bởi vì giá trị của đồng đôla suy giảm và một bình sữa giá 100 đôla. Bạn có kham nổi không? Sẽ ra sao nếu Chính phủ Mỹ không chi trả nổi

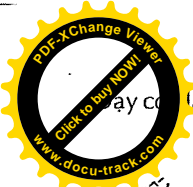

chi phí An sinh xã hội và Chăm sóc sức khỏe cho người già.

Tôi rùng mình mỗi khi nghe một chuyên gia tài chính nào đó nói rằng: “Tiết kiệm và đầu tư vào quỹ hỗ tương.” Tôi muốn hỏi chuyên gia đó rằng, “Liệu anh có đảm bảo là chiến lược đó phát huy tác dụng? Anh có cam đoan rằng nó sẽ giúp tôi và gia đình an toàn về mặt tài chính trong quãng đời còn lại?” Nếu như anh ta thành thật, anh ta sẽ phải nói là, “Không. Tôi không thể đảm bảo là lời khuyên của tôi sẽ giúp anh an toàn về mặt tài chính.”

Bản thân tôi cũng không thể cam đoan rằng những lời khuyên của tôi sẽ giúp bạn và gia đình bạn an toàn về mặt tài chính trong tương lai hay không. Đơn giản là vì có quá nhiều thay đổi và sự bất ngờ phía trước. Thế giới đang thay đổi chóng mặt. Những quy luật đã thay đổi và sẽ còn tiếp tục thay đổi. Công nghệ phát triển đã biến những nước nghèo thành cường quốc về tài chính, tạo ra nhiều người giàu lẫn người nghèo hơn, nhiều cơ hội và khó khăn tài chính hơn.

Lý do tôi viết sách, tạo ra những sản phẩm tài chính và nhấn mạnh tầm quan trọng của năm loại thông minh tài chính là bởi vì tôi tin rằng nước Mỹ và thế giới đang trong một giai đoạn biến động về kinh tế chưa từng có trong lịch sử. Có quá nhiều rắc rối tài chính không được giải quyết. Thay vì dùng trí thông minh tài chính để giải quyết nó, chúng ta lại quẳng những đồng tiền khô hài vô vấn đề. Chúng ta dùng những tư duy lạc hậu để giải

làm giàu

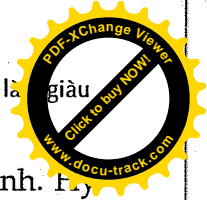
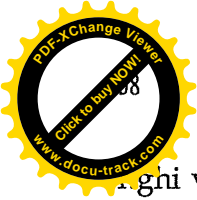

Quyết những vấn đề mới. Làm thế chỉ tạo ra những vấn đề mới hơn và phức tạp hơn. Đó là lý do tại sao tôi tin rằng năm loại thông minh tài chính là cần thiết. Nếu như bạn chịu phát triển chúng, bạn sẽ có nhiều cơ hội thành công hơn trong một thế giới đang thay đổi nhanh chóng. Bạn sẽ có thể giải quyết rắc rối của mình tốt hơn và nâng cao sự thông minh tài chính.

NÓI ĐI ĐÔI VỚI LÀM

Tôi muốn nhấn mạnh rằng tôi chỉ viết ra những gì tôi đã và đang làm. Đó là lý do tại sao phần lớn cuốn sách này viết dưới dạng tường thuật, hơn là dưới dạng những lý thuyết tài chính. Điều này không có nghĩa là tôi khuyên bạn làm giống như tôi và cũng không có nghĩa là những gì tốt đối với tôi cũng sẽ tốt cho bạn. Đơn giản tôi chỉ muốn chia sẻ với bạn kinh nghiệm bản thân trên hành trình giải quyết những vấn đề tài chính kéo dài đến ngày nay. Tôi chia sẻ với các bạn những điều tôi đã học được với mong muốn là nó sẽ giúp cho bạn nâng cao *IQ tài chính #5: cải thiện thông tin tài chính của bạn*.

Tôi cũng biết tôi không có câu trả lời cho mọi vấn đề. Tôi không biết liệu mình có thể vượt qua được một thảm họa tài chính trên diện rộng không nữa. Nhưng tôi biết rằng dù cho bất kỳ vấn đề hay thách thức nào xảy ra trong tương lai, tôi cũng chỉ xem đó như là một cơ hội để tôi trở nên thông minh hơn và nâng cao chỉ số IQ tài chính của mình. Thay vì lo sợ, tôi tin là mình có thể thích

ngni và thành công nhờ có sự thông minh tài chính. Kỳ vọng là bạn cũng thế, đó là lý do tại sao công ty *The Rich Dad* và những sản phẩm của nó ra đời. Nó không chủ đích đưa ra một câu trả lời chính xác mà vấn đề là làm sao để có được *năng lực* tài chính cần thiết. Như người cha giàu có nói, "*Câu trả lời* nói về quá khứ, còn *khả năng* mới chính là tương lai."

CHÚNG TA CÒN CÓ NHỮNG CHỈ SỐ IQ KHÁC

Tất cả chúng ta đều khác nhau. Chúng ta có những mối quan tâm và những điều không thích khác nhau. Chúng ta có những điểm mạnh và điểm yếu khác nhau. Chúng ta có những năng khiếu bẩm sinh khác nhau.

Tôi nói như vậy bởi vì tôi không nghĩ rằng thông minh tài chính là quan trọng nhất hay là trí thông minh duy nhất. Tất cả chúng ta đều cần đến sự thông minh tài chính đơn giản bởi vì chúng ta đang sống trong một thế giới sử dụng tiền. Như người cha giàu của tôi đã nói: "Giàu hay nghèo, thông minh hay không, chúng ta đều dùng đến tiền."

Còn có nhiều loại thông minh quan trọng khác, chẳng hạn như sự thông minh về y học. Mỗi lần đi khám bệnh, tôi cảm thấy biết ơn bác sĩ vì họ đã dành cuộc đời mình để trau dồi nghề nghiệp và năng khiếu bẩm sinh. Mà tôi cũng vui là mình có đủ tiền và bảo hiểm y tế để trang trải cho bất kỳ bệnh tật nào có thể mắc phải. Về vấn đề này, người cha giàu nói rằng, "Tiền bạc không phải là

cái quan trọng nhất trong cuộc sống nhưng nó có ảnh hưởng đến những cái quan trọng khác.” Nếu suy nghĩ, bạn sẽ thấy rằng tiền bạc ảnh hưởng đến tiêu chuẩn sống, sức khỏe và học vấn của chúng ta. Nghiên cứu đã chỉ ra rằng người nghèo thì sức khỏe kém hơn, học vấn thấp hơn và tuổi thọ cũng ngắn hơn.

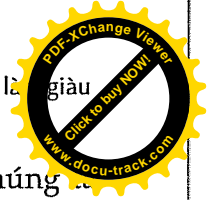
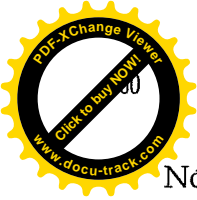
Trước khi tiếp tục bàn về cách phát triển năm loại thông minh tài chính, *tôi muốn nói rõ rằng tôi không nghĩ là sự thông minh tài chính là cái quan trọng nhất trong tất cả.* Tiền bạc không phải là cái quan trọng nhất trong cuộc sống. Tuy nhiên, nếu ngừng lại và suy nghĩ, bạn sẽ thấy rằng sự thông minh tài chính có ảnh hưởng đến nhiều cái quan trọng khác đối với bạn và gia đình bạn.

NHỮNG LOẠI THÔNG MINH KHÁC

Ngày nay, chúng ta cần phải có một số loại thông minh khác nhau để tồn tại trong xã hội. Ba cái quan trọng là:

1. Sự thông minh học thuật. Đây là khả năng chúng ta đọc, viết, làm toán và xử lý số liệu. Nó rất quan trọng. Chúng ta dùng nó để giải quyết những vấn đề như nhận biết khi nào và ở đâu có thể có bão và thiệt hại có thể có là gì.

2. Khả năng nghề nghiệp. Đây là khả năng chúng ta dùng để tiếp thu một kỹ năng mới và kiếm tiền. Ví dụ, một bác sĩ sẽ mất nhiều năm cho kỹ năng rất quan trọng này. Kỹ năng của bác sĩ sẽ giúp họ kiếm được rất nhiều tiền và giải quyết được vấn đề của nhiều người.

Nói đơn giản, khả năng nghề nghiệp là cái chúng ta dùng để giải quyết vấn đề của người khác và được trả tiền cho việc làm đó. Nếu xe bị hư, tôi sẽ sẵn sàng trả tiền cho thợ sửa xe để sửa nó. Tôi cũng rất sẵn sàng trả tiền cho người quản gia của tôi. Bà ấy giải quyết được một vấn đề rất lớn cho tôi và vợ tôi. Bà ấy quan trọng trong cuộc sống của chúng tôi.

Có nhiều người chịu trách nhiệm những phần khác nhau trong các thương vụ của tôi. Những người này thường có kỹ năng giao tiếp cũng như kỹ năng nghề nghiệp rất tốt. Họ, với sự thông minh khác nhau, đóng vai trò quan trọng trong các thương vụ của tôi. Một bài học quan trọng từ người cha giàu là những thương vụ khác nhau đòi hỏi những kỹ năng khác nhau. Ví dụ, với công ty *The Rich Dad*, tôi cần những người có kỹ năng kinh doanh và giao tiếp tốt. Còn những thương vụ bất động sản, tôi cần những người có kỹ năng chuyên môn như là thợ điện và thợ ống nước được cấp phép hành nghề.

3. Hiểu biết về sức khỏe. Sức khỏe và của cải có liên quan đến nhau. Chăm sóc sức khỏe đang nhanh chóng trở thành một vấn đề lớn của thế giới. Trong khi An sinh xã hội *chỉ cần* 10 ngàn tỉ đôla, Chăm sóc y tế lại cần tới *64 ngàn tỉ đôla*. Bạn biết đấy, có nhiều người làm giàu bằng cách làm người khác bệnh tật. Kinh doanh thức ăn vặt, nước ngọt, thuốc lá, rượu và dược phẩm kê toa là một số ví dụ. Và chi phí cho bệnh tật do những thứ này gây ra bạn và tôi phải gánh chịu dưới hình thức đóng thuế.

Đạy c làm giàu

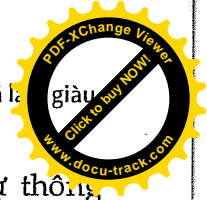
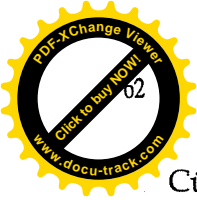
61

Cách đây vài tháng tôi có đến một câu lạc bộ thanh thiếu niên để hỗ trợ cho chương trình giáo dục tài chính. Ở đó, tôi học được nhiều điều mới lạ. Nói chuyện với các nha sĩ, tôi biết được rằng nguyên nhân chính mà nhiều trẻ em ở trung tâm thành phố không đến lớp được là do bị sâu răng. Nguyên nhân dẫn đến sâu răng là do nước ngọt và thiếu nha sĩ. Nó làm cho sức khỏe kém, gây ra bệnh béo phì và có thể sẽ nặng hơn là bị bệnh tiểu đường. Theo tôi, đây là một điều đáng buồn khi mà nước Mỹ chi hàng tỉ đôla cho một cuộc chiến nhưng không cung cấp giáo dục về y tế và chăm sóc sức khỏe cho trẻ em.

Quan điểm của tôi là chúng ta cần nhiều loại giáo dục và trí thông minh khác nhau để sống tốt trong thời đại hiện nay. Mặc dù tôi không cho là sự thông minh tài chính là cái quan trọng nhất, nó thực sự có ảnh hưởng đến những cái quan trọng khác.

KHÔNG PHẢI AI CŨNG CẦN ĐẾN SỰ THÔNG MINH TÀI CHÍNH

Nếu bạn đủ may mắn để được thừa hưởng một gia tài, bạn không cần có quá nhiều sự thông minh tài chính, miễn là bạn có tiền để mướn những người như vậy. Nếu bạn dự định sẽ đám cưới vì tiền, một lần nữa, bạn cũng không cần có quá nhiều sự thông minh tài chính. Hoặc nếu bạn có tài năng bẩm sinh, cuộc sống sẽ tự nó mang tiền đến cho bạn từ khi còn rất trẻ - trừ khi bạn là một MC Hammer khác.

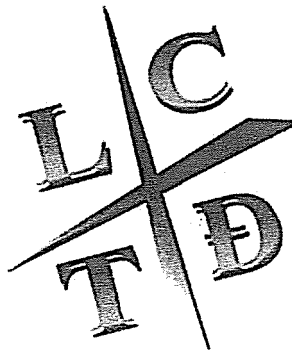

Cũng vậy, bạn cũng không cần quá nhiều sự thông minh tài chính nếu kế hoạch của bạn là làm việc cho Chính phủ và lãnh hưu trí trọn đời hay là làm cho một công ty của Thời đại Công nghiệp như General Motors, nơi vẫn còn tồn tại kế hoạch hưu trí lợi ích xác định mà nó sẽ trả lương và chăm sóc y tế trọn đời.

Nếu bạn cũng giống như đa số mọi người, bạn vẫn cần một số loại thông minh tài chính để tồn tại trong thời đại hiện nay, ngay cả khi kế hoạch của bạn là sống dựa vào trợ cấp An sinh xã hội và Chăm sóc y tế. Thực tế thì bạn có thể sẽ cần rất nhiều sự thông minh tài chính nếu bạn định sống dựa vào một số tiền ít ỏi như vậy.

NHỮNG AI CẦN ĐẾN SỰ THÔNG MINH TÀI CHÍNH NHIỀU NHẤT

Sau khi nghiên cứu Kim tứ đồ sau, bạn sẽ dễ dàng thấy hơn những ai cần đến sự thông minh tài chính nhiều nhất.

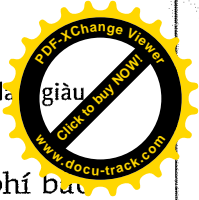
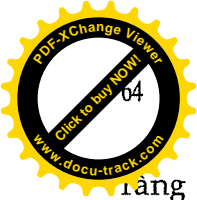
Những ai chưa đọc qua cuốn sách thứ hai trong bộ sách *Đạy con làm giàu*, tôi sẽ giải thích sơ qua. Kim tứ đồ đề cập đến bốn nhóm người khác nhau trong thế giới tiền bạc.

- L là những người làm công
- T là những người có cơ sở làm ăn nhỏ, người làm tư, hoặc người làm chuyên môn
- C là chủ những doanh nghiệp lớn với 500 nhân viên hoặc hơn
- Đ là những người đầu tư

Đối với những người nằm trong nhóm L, có thể họ nghĩ rằng mình không cần nhiều đến sự thông minh tài chính. Điều này cũng đúng cho những người trong nhóm C.

Là một giáo viên, phần lớn cuộc đời người cha nghèo của tôi nằm trong nhóm L. Ông không đánh giá cao tầm quan trọng của thông minh tài chính mãi cho đến khi ông mất việc và bước vào thế giới kinh doanh. Trong vòng chưa đến một năm, tiền tiết kiệm và tiền để dành khi về hưu của ông ta hết sạch. Nếu không nhờ có trợ cấp An sinh xã hội và Chăm sóc y tế, có thể ông đã gặp rắc rối tài chính nghiêm trọng.

Mẹ tôi là y tá nên bà muốn tôi trở thành bác sĩ. Bà biết rằng tôi muốn giàu có và những người giàu nhất mà bà biết là bác sĩ. Bà muốn tôi đứng trong nhóm T. Rõ

làng những lời khuyên đó chỉ đúng khi mà chi phí bất an hiểm cho những sơ suất nghề nghiệp chưa tăng cao như hiện nay. Cũng vì là y tá, bà thấy không cần thiết phải có quá nhiều sự thông minh tài chính. Giải pháp của bà dành cho tôi đơn giản là kiếm một công việc trả lương hậu hĩnh. Như bạn biết, nhiều người có công việc lương cao nhưng vẫn không có nhiều tiền.

Nếu bạn muốn trở thành một doanh nhân ở trong nhóm C hay là một nhà đầu tư chuyên nghiệp trong nhóm Đ, thông minh tài chính là tất cả. Đối với những người đó, thông minh tài chính là cần thiết bởi vì nó chính là cái đem lại tiền cho họ. Càng thông minh về tài chính, thu nhập của họ càng cao.

Người cha giàu đã nói với tôi: “Một bác sĩ thành công có thể vẫn nghèo. Một thầy giáo thành công cũng có thể vẫn nghèo. Nhưng chẳng có một doanh nhân hay nhà đầu tư nào thành công mà nghèo cả. Thành công của những người trong nhóm C và Đ được đo lường bằng tiền. Đó là lý do tại sao thông minh tài chính lại quan trọng đến như vậy.”

TÓM TẮT

Sau năm 1971, đồng đôla trở thành một đơn vị thanh toán. Năm 1974, các doanh nghiệp dừng việc trả lương cho nhân viên trọn đời. Do ảnh hưởng của hai sự thay đổi lớn này, thông minh tài chính trở nên quan trọng hơn bao giờ hết. Mặc dù sự thông minh tài chính quan trọng

Coi với tất cả mọi người, nó thậm chí còn quan trọng hơn đối với một số người nhất định, đặc biệt là ai dự định phát triển nghề nghiệp trong nhóm C và Đ.

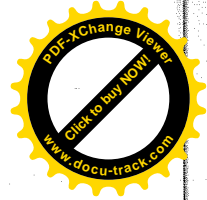
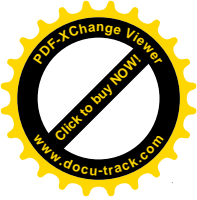
Một trong những lý do trường học không dạy cho sinh viên nhiều về tiền là bởi vì hầu hết các giáo viên là những người thuộc nhóm L và vì thế trường học đào tạo ra những người thuộc nhóm L và T. Nếu bạn muốn thoát khỏi nhóm L và T thì năm loại thông minh tài chính là cần thiết và bạn sẽ không học được chúng ở trường.

Tóm lại, năm chỉ số IQ tài chính đó là:

1. IQ tài chính #1: Kiếm nhiều tiền hơn.
2. IQ tài chính #2: Bảo vệ tiền của bạn.
3. IQ tài chính #3: Lập ngân sách cho tiền.
4. IQ tài chính #4: Tạo đòn bẩy cho tiền.
5. IQ tài chính #5: Cải thiện thông tin tài chính.

Thông minh tài chính là cái chúng ta dùng để giải quyết những vấn đề tài chính cụ thể và chỉ số IQ tài chính đo lường, hay nói cách khác là lượng hóa, khả năng đó của chúng ta.

Và bây giờ, hãy tiếp tục với *IQ tài chính #1: kiếm nhiều tiền hơn.*

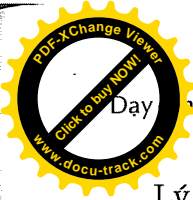

CHƯƠNG 3

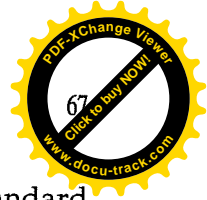
IQ tài chính #1: Kiếm nhiều tiền hơn

Sau bốn năm ở Học viện Thương mại Hàng hải tại Kingston, New York, tôi ra trường năm 1969 và làm công việc đầu tiên là đi theo tàu chở dầu của Standard Oil of California. Tôi làm phó thuyền trưởng thứ ba đi tuyến California, Hawaii, Alaska và Tahiti. Đó là một công việc tuyệt vời trong một công ty cũng tuyệt vời. Tôi chỉ phải làm việc bảy tháng, sau đó nghỉ năm tháng đi du lịch và lương thì cũng khá hậu hĩnh, xấp xỉ khoảng 47.000 đôla một năm, tương đương 140.000 đôla hiện nay.

Lương 47.000 đôla được xem là nhiều cho một người mới ra trường vào những năm 1969. So với hiện nay, nó cũng còn cao. Tuy nhiên, khi so với một số người bạn trong lớp, lương của tôi thuộc dạng thấp. Một số người mới vào nghề, làm phó thuyền trưởng thứ ba, mà đã nhận từ 70.000 đến 150.000 đôla một năm. Nó tương đương với lương khởi điểm từ 250.000 đến 500.000 đôla một năm hiện nay. Không quá tệ cho một người hai mươi hai tuổi mới ra trường.

làm giàu

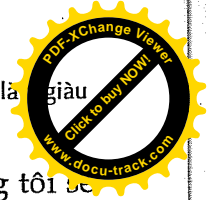
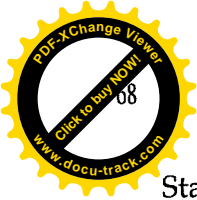

Lý do mà lương của tôi thấp hơn là bởi vì Standard Oil là một công ty vận tải biển không có công đoàn. Còn những người bạn cùng lớp của tôi được lương cao hơn là bởi vì lương đó đã có công đoàn bảo vệ.

Chỉ sau bốn tháng làm phó thuyền trưởng thứ ba, tôi bỏ công việc lương cao ở Standard Oil và gia nhập Marine Corps. Tôi thấy mình phải có nghĩa vụ phục vụ đất nước. Vào lúc đó, nhiều người bạn của tôi làm mọi cách để tránh quân dịch. Một người bỏ trốn qua Canada, nhiều người học lên cao học. Một số khác đột nhiên mắc những căn bệnh lạ để được xếp vào nhóm 4-F, nhóm không đủ sức khỏe để đi lính.

Tôi được miễn quân dịch bởi vì tôi làm trong nhóm ngành phi quân sự thiết yếu. Do dầu cần thiết cho chiến tranh mà tôi lại làm cho một công ty dầu, hội đồng tuyển quân không thể đụng đến tôi. Tôi không phải trốn tránh cuộc chiến như những đứa bạn của mình. Nhiều đứa ngạc nhiên khi tôi tình nguyện đi chiến đấu. Tôi không bị bắt buộc, nhưng tôi muốn vậy.

Phần quyết định khó nhất là lương của tôi sẽ bị giảm. Làm thiếu úy ở Marine Corps tôi được trả 2.400 đôla một năm. Ở Standard Oil, tôi kiếm số đó chỉ trong vòng hai tuần. Quan trọng hơn nữa, khi tính đến việc tôi đang làm chỉ có bảy tháng trong năm, năm tháng còn lại được nghỉ, tôi sẽ phải hy sinh rất nhiều. Bảy tháng đó, mỗi tháng tôi kiếm được gần 7.000 đôla và nghỉ phép năm tháng không lương mà không sợ mất việc. Không phải một thương vụ tồi. Ngày nay nhiều người cũng sẽ chọn như vậy.

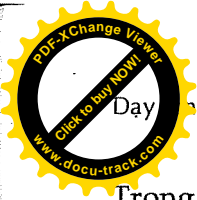

Standard Oil đã rất thông cảm khi tôi báo rằng tôi bị nghỉ việc để phục vụ cho đất nước này. Họ nói rằng tôi vẫn có thể đi làm lại nếu tôi còn sống sót trở về. Khoảng thời gian trong quân ngũ sẽ vẫn được tính vào thâm niên công tác của tôi tại công ty.

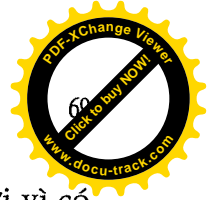
Đến bây giờ tôi vẫn còn nhớ cái cảm giác kinh khủng khi bước ra từ văn phòng làm việc ở San Francisco trên phố Market. Tôi không thôi tự hỏi bản thân: “Mày đang làm cái gì vậy? Mày có bị dở hơi không? Mày không cần phải đi lính. Mày không cần phải chiến đấu. Mày được miễn quân dịch cơ mà. Sau bốn năm học, cuối cùng mày cũng đang kiếm được rất nhiều tiền cơ mà.” Với suy nghĩ từ chỗ đang kiếm được 4.000 đôla một tháng giờ chỉ còn 200 đôla luẩn quẩn trong đầu, tôi chực như muốn quay lại xin làm tiếp.

Nhìn tòa nhà Standard Oil lần cuối, tôi lái xe tới quảng trường Ghirardelli để phung phí như một quý ông giàu có trong một quán bar yêu thích, The Buena Vista. Từ giờ, là một lính thủy quân lục chiến và chỉ kiếm được 200 đôla một tháng, tôi nghĩ đây là cơ hội cuối cùng để mình tận hưởng cảm giác của sự giàu có. Tôi có rất nhiều tiền mặt trong túi. Tôi muốn tận hưởng nó.

Điều đầu tiên tôi làm là mua một suất nước cho cả quán bar. Hôm đó trở thành một bữa tiệc. Chẳng lâu sau, tôi gặp một phụ nữ trẻ, xinh đẹp, bị cuốn hút bởi những đồng tiền tuôn ra từ túi của tôi. Chúng tôi rời quán bar. Chúng tôi ăn tối và uống rượu. Chúng tôi cười và la hét.

Đạy làm giàu

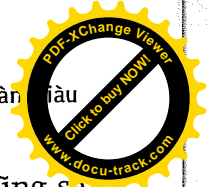
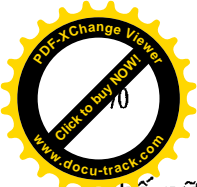
Trong đầu tôi chỉ nghĩ đến ăn, uống và vui vẻ, bởi vì có thể ngày mai tôi sẽ chết.

Cuối buổi tối, quý bà trẻ tuổi đáng yêu ấy bắt tay tôi, hôn lên má và biến mất nhanh trên một chiếc taxi. Tôi muốn hơn thế nữa nhưng cô ấy chỉ muốn tiền của tôi. Sáng hôm sau, tôi bắt đầu lái xe từ San Francisco đến Pensacola, nơi mà khóa huấn luyện bay của tôi sẽ bắt đầu và đến tháng 10 năm 1969, tôi phải báo cáo kết quả cho trường dạy bay. Hai tuần sau, tôi chết lạng khi thấy phiếu lĩnh lương 200 đôla một tháng, sau khi bị trừ thuế, trông như thế nào.

Năm năm sau, tôi được giải ngũ trong danh dự. Thứ thách đầu tiên và cấp bách của tôi là IQ tài chính #1: kiếm nhiều tiền hơn. Tôi hai mươi bảy tuổi và từng làm qua hai công việc, một là thuyền viên, cái thứ hai là phi công.

Có đôi lúc, tôi nghĩ đến việc quay trở lại Standard Oil và xin đi làm lại. Tôi thích Standard Oil và tôi thích San Francisco. Tôi cũng thích tiền lương ở đó. Có thể tôi sẽ bắt đầu lại với mức lương 60.000 đôla một năm bởi vì Standard Oil tính thời gian làm việc của tôi ở Marine Corps vào thâm niên công tác.

Lựa chọn thứ hai của tôi là làm phi công cho các hãng hàng không. Nhiều người bạn của tôi được mời làm với mức lương khởi điểm cũng tương đối khá, khoảng 32.000 đôla một năm. Mặc dù lương không tốt bằng ở Standard Oil, việc làm một phi công cuốn hút tôi. Hơn

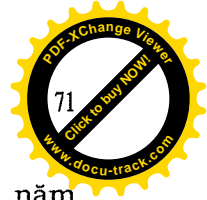

chế nữa, lương của bất kỳ hãng hàng không nào cũng sẽ tốt hơn mức lương 985 đôla một tháng mà Marine Corps trả cho tôi để làm phi công sau năm năm phục vụ.

Tuy nhiên, thay vì quay trở lại Standard Oil hay đi bay cho các hãng hàng không, tôi làm việc cho Xerox Corporation ở trung tâm Honolulu. Lương khởi điểm của tôi là 720 đôla một tháng. Một lần nữa, lương của tôi bị giảm đi. Gia đình và bạn bè nghĩ rằng cuộc chiến đã làm tôi bị điên.

Bạn có thể thắc mắc là tại sao tôi chấp nhận mức lương 720 đôla một tháng ở một thành phố đắt đỏ như Honolulu. Câu trả lời nằm trong chủ đề của cuốn sách này: *nâng cao chỉ số IQ tài chính*. Tôi làm cho Xerox không phải vì lương mà là để nâng cao sự thông minh tài chính của mình - đặc biệt là IQ tài chính #1: kiếm nhiều tiền hơn. Tôi đã quyết định rằng cách tốt nhất để tôi kiếm tiền là trở thành doanh nhân, chứ không phải là phi công hay là thuyền viên. Tôi biết là nếu muốn trở thành doanh nhân, tôi phải có những kỹ năng bán hàng. Chỉ có điều, tôi cực kỳ nhút nhát và khiếp sợ khi bị từ chối.

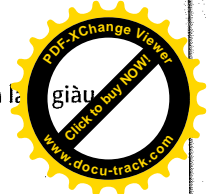
Vấn đề của tôi là tính nhút nhát và thiếu kỹ năng bán hàng. Xerox sẽ cung cấp khóa huấn luyện bán hàng chuyên nghiệp. Họ đang cần nhân viên bán hàng. Tôi đang tìm kiếm công việc bán hàng. Vì vậy đây là một thương vụ tuyệt vời. Chúng tôi đều giải quyết được những vấn đề của mình. Ngay sau khi được tuyển dụng, công ty cử tôi bay đến căn cứ huấn luyện ở Leesburg, Virginia. Khóa huấn luyện bán hàng của tôi chính thức bắt đầu.

Bốn năm làm việc cho Xerox, từ năm 1974 đến năm 1978, là một quãng thời gian khó khăn. Hai năm đầu, tôi suýt bị đuổi vài lần vì không thể bán được hàng. Không những không bán được hàng và có nguy cơ mất việc, tôi còn không làm ra được đồng nào. Nhưng tôi có mục tiêu trở thành người bán hàng xuất sắc nhất ở chi nhánh Honolulu và tôi đã đối diện khó khăn với lòng quyết tâm.

Sau hai năm, khóa huấn luyện bán hàng và những kinh nghiệm thực tiễn đã bắt đầu có ích và tôi cuối cùng cũng trở thành nhân viên bán hàng số một ở chi nhánh Honolulu. Tôi đã giải quyết được căn bệnh nhút nhát, sợ bị từ chối và học được cách bán hàng. Tuyệt vời hơn nữa là, tôi kiếm được nhiều tiền hơn so với việc làm một thuyền viên hay một phi công. Nếu tôi chịu yên phận với một công việc nào đó sau chiến tranh, tôi sẽ chẳng bao giờ vượt qua được tính nhút nhát và sợ bị từ chối và tôi cũng sẽ chẳng bao giờ gặt hái được thành quả từ việc đối diện khó khăn và chinh phục nó. Tôi học được một bài học giá trị từ kinh nghiệm làm việc ở Xerox: giải quyết được khó khăn là con đường dẫn đến sự giàu có.

Khi đã đạt được mục tiêu trở thành nhân viên bán hàng số một, tôi xin nghỉ việc để đối đầu với thách thức tiếp theo - lập doanh nghiệp. Ai đã từng mở công ty đều biết thách thức đầu tiên, một lần nữa, là IQ tài chính #1: kiếm nhiều tiền hơn. Bởi vì bây giờ tôi hoàn toàn không còn nhận lương nữa, tôi phải nhanh chóng giải bài toán IQ tài chính #1.

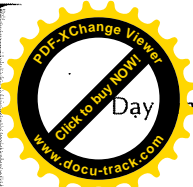

1. RƯỚC KHI BẠN NGHỈ VIỆC

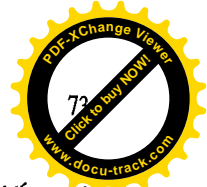
Trong cuốn sách trước, *Dạy con làm giàu tập 10 - Trước khi bạn nghỉ việc*, tôi có viết về quá trình thành lập doanh nghiệp đầu tiên của mình, công ty đầu tiên cho ra đời ví nylon kiểu Velcro dành cho người lướt sóng. Tôi có nói đến tám thành tố tạo nên một doanh nghiệp và lý do tại sao không có nó, nhiều doanh nghiệp thất bại và làm ăn không có lãi. Tôi tin đó là một cuốn sách hay cho những ai muốn trở thành doanh nhân và bắt đầu thành lập doanh nghiệp riêng của mình. Bạn cần phải đọc cuốn sách đó trước khi nghỉ việc.

Trong cuốn sách đó, tôi nói về việc tại sao công việc kinh doanh lại cực kỳ thành công đến như vậy chỉ trong vòng một năm, làm cho tôi trở thành triệu phú để rồi sau đó đột ngột thất bại. Tôi kể về cảm giác mất mát, chán nản và muốn được trốn chạy sau khi công ty sụp đổ. Tôi ngập sâu trong nợ nần và đối diện với rắc rối tài chính lớn nhất trong cuộc đời cho đến thời điểm đó.

Tuy nhiên, người cha giàu khuyến khích tôi đối mặt với vấn đề và gây dựng lại công việc kinh doanh còn hơn là trốn chạy và tuyên bố phá sản. Ông ấy nhắc tôi rằng giải quyết mớ hỗn độn đó sẽ làm tăng sự thông minh tài chính của tôi. Đó là một trong số những lời khuyên tốt nhất dành cho tôi từ trước đến giờ. Mặc dù đau đớn nhưng quá trình đối mặt với vấn đề và gây dựng lại công việc kinh doanh là sự giáo dục tốt nhất mà tôi có thể có. Nó mất một vài năm nhưng quá trình đó đã giúp tôi

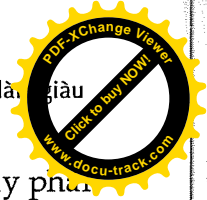
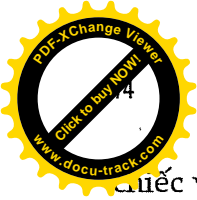
Đạy làm giàu

nâng cao chỉ số IQ tài chính từ #1 cho đến #5 và khiến tôi trở thành một doanh nhân thông minh hơn về tài chính.

Gây dựng lại đồng đồ nát chính là trường dạy kinh doanh của tôi. Điều đầu tiên phải làm là tôi kết hợp lại tám thành tố của một doanh nghiệp - tam giác C-Đ. Thứ hai là tôi phải định hình lại công việc kinh doanh bằng cách tìm ra một phân khúc thị trường. Bạn thấy đó, cho đến năm 1981, năm mà tôi gây dựng lại công việc kinh doanh, thị trường không bị tràn ngập bởi những nhà sản xuất ví khác. Giờ đây, ví nylon từ những quốc gia như Hàn Quốc, Đài Loan và Indonesia tràn ngập thị trường thế giới. Giá bán lẻ mà tôi định giá là 10 đôla giảm xuống còn 1 đôla trên đường phố Waikiki và khắp thế giới. Ví nylon đã trở thành một thứ hàng hóa và như bạn cũng biết, thị trường của hàng hóa là dành cho những nhà sản xuất với giá bán thấp nhất. Để cạnh tranh, tôi cần một phân khúc thị trường. Tôi cần có một thương hiệu. Cơ hội xuất hiện cùng với trào lưu nhạc rock and roll.

Như từng đề cập trong cuốn sách *Đạy con làm giàu tập 10 - Trước khi bạn nghĩ việc*, việc kinh doanh rock and roll đến với tôi một cách tình cờ và tôi đã cứu sống doanh nghiệp của mình bằng cách mua quyền sử dụng tên các ban nhạc rock. Chẳng bao lâu sau đó, tôi sản xuất những chiếc ví có in tên của Van Halen, Judas Priest, Duran Duran, Iron Maiden, Boy Geogre và còn những người khác nữa. Bởi vì được cấp quyền hợp pháp, giá bán lẻ những

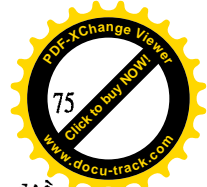
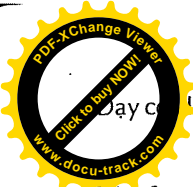

tiền ví của tôi tăng lên 10 đôla trở lại. Tuy giờ đây phải trả tiền bản quyền nhưng việc sản phẩm có tên những ban nhạc rock and roll một cách hợp pháp đã mở cánh cửa cho việc tiếp cận các nhà bán lẻ trên toàn nước Mỹ và khắp thế giới. Công việc kinh doanh của tôi phát lên và tiền lại chảy vào.

Như tôi từng nói, cách để nâng cao sự thông minh tài chính là giải quyết những vấn đề trước mắt bạn. Năm 1981, tôi giải quyết được vấn đề gây dựng lại sự nghiệp. Sau đó, vấn đề kế tiếp lại xuất hiện: đánh bại những đối thủ cạnh tranh giá rẻ và những kẻ bắt chước sản phẩm của tôi để kiếm tiền trong khi tôi lại mất tiền.

Đó là vấn đề vi phạm bản quyền. Chính những người sao chép sản phẩm đầu tiên của tôi, ví nylon, bây giờ lại ăn cắp ý tưởng về phân khúc thị trường của tôi. Họ sản xuất những sản phẩm được cấp bản quyền giống tôi, bán giá thấp hơn và chỉ không trả tiền bản quyền cho các ban nhạc mà thôi.

Sau một vài tháng đấu tranh với tình trạng sản xuất lậu, tôi nhận ra rằng người duy nhất làm giàu sau chuyện này là luật sư, những người được trả phí để cãi cho tôi tại tòa nhưng không giành được chiến thắng. Những kẻ sản xuất lậu còn thông minh và nhanh nhẹn hơn các vị luật sư. Họ chỉ biết nói là họ cần nhiều tiền hơn để đấu tranh cho tôi. Chẳng lâu sau tôi nhận ra rằng mình đang trả tiền cho một loại ăn trộm khác mà những người này (luật sư) trông như là đứng về phía tôi. Tôi học được một

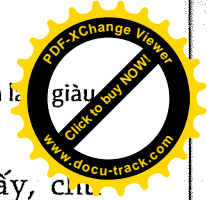
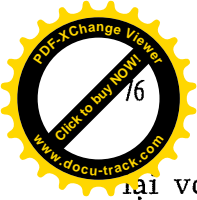

Đay c làm giàu

bài học giá trị khác trong kinh doanh và tiền bạc, điều này sẽ được nói đến trong chương sau - chỉ số IQ tài chính #2: bảo vệ tiền của bạn.

Có một câu nói rằng, “Nếu bạn không đánh bại được họ, hãy tham gia cùng họ.” Tôi sa thải luật sư và bay tới Hàn Quốc, Đài Loan và Indonesia để tham gia vào lực lượng sản xuất hàng lậu. Thay vì đấu tranh tại tòa khiến tôi tốn kém nhiều tiền hơn số làm được, tôi cấp phép cho đối thủ sản xuất ví cho tôi. Chi phí sản xuất giảm, chi phí luật sư cũng giảm mà tôi có được nhà máy sản xuất tốt hơn. Bây giờ tôi có thể tập trung vào việc mình làm tốt nhất - bán hàng. Công việc kinh doanh phát đạt trở lại. Chẳng lâu sau, sản phẩm của chúng tôi được bán trong những cửa hàng bách hóa và ở những buổi biểu diễn nhạc rock. Năm 1982, một kênh truyền hình mới phát sóng, MTV. Công việc kinh doanh của tôi phát triển vượt bậc và một lần nữa, tiền lại chảy vào.

Tháng 1 năm 1984, tôi bán cổ phần trong công ty sản xuất ví nylon rock and roll đó cho hai đối tác kinh doanh. Tôi và Kim rời Hawaii chuyển đến California để bắt đầu việc kinh doanh giáo dục. Tôi không có khái niệm gì về sự khác biệt giữa kinh doanh một sản phẩm bình thường và kinh doanh giáo dục. Tiền tiết kiệm của chúng tôi cạn dần và nhanh chóng, vấn đề không đủ tiền trở thành một rắc rối chính. Năm một-ngàn-chín-trăm-tám-mươi-lăm là một năm tồi tệ nhất trong đời chúng tôi. Tôi đã từng túng quẫn trước đây nhưng Kim thì chưa. Việc cô ta vẫn còn ở

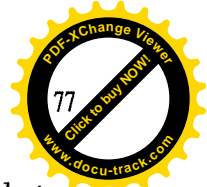
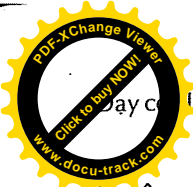

lại với tôi là minh chứng cho cá tính của cô ấy, chứ không phải ngoại hình bánh trai của tôi. Tuy nhiên chúng tôi đã cùng nhau xây dựng một công ty chuyên dạy về kinh doanh với văn phòng ở Mỹ, Úc, New Zealand, Singapore và Canada. Năm 1994, tôi và Kim bán công ty đó và nghỉ hưu với thu nhập thụ động từ những khoản đầu tư bất động sản đủ để nuôi sống chúng tôi trong quãng thời gian còn lại.

Nhưng... chúng tôi cảm thấy nhàm chán. Sau một thời gian nghỉ hưu ngắn ngủi, tôi và Kim tạo ra trò chơi CASHFLOW vào năm 1996 và cuốn sách *Dạy con làm giàu tập 1* được phát hành dưới hình thức tự xuất bản vào năm 1997. Giữa năm 2000, Oprah Winfrey mời tôi xuất hiện một giờ trên chương trình của bà và chuyện xảy ra sau đó thì bạn cũng đã biết. Ngày nay, công ty *The Rich Dad* là một công ty quốc tế. Phần nhiều thành công như vậy là nhờ những bài học từ thành công và thất bại của những việc kinh doanh trước đây của tôi. Nếu tôi không học hỏi từ việc giải quyết những rắc rối của mình, tôi sẽ không thể đạt được như ngày hôm nay. Nếu như vứt rắc rối vào xọt rác và để cho hoàn cảnh đưa đẩy, bạn sẽ không có cơ hội đọc được cuốn sách này hôm nay.

TẤT CẢ MỤC TIÊU ĐỀU CẦN CÓ MỘT QUÁ TRÌNH

Như chúng ta biết, tất cả mục tiêu đều cần có một quá trình đòi hỏi sự phấn đấu. Ví dụ, muốn trở thành một bác sĩ thì cần phải trải qua một quá trình giáo dục và rèn

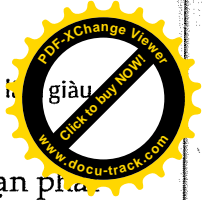
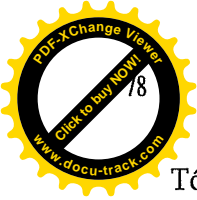
Đạy c làm giàu

luyện gian khổ. Nhiều người mơ ước làm bác sĩ, nhưng quá trình làm họ chùng bước. Trong những trang vừa qua, bạn đã được đọc về quá trình của tôi và để tôi nói cho bạn nghe, nó thực sự là một sự phấn đấu!

Lý do mà người ta thiếu *IQ tài chính* #1: *kiếm nhiều tiền hơn* là bởi vì họ muốn có nhiều tiền nhưng không muốn quá trình. Nhiều người không nhận biết được rằng chính quá trình làm cho họ giàu có chứ không phải tiền bạc. Lý do mà nhiều người trúng số hoặc hưởng thừa kế từ tài sản của gia đình nhanh chóng rơi vào cảnh túng quẫn là bởi vì họ có được tiền mà không phải trải qua một quá trình. Nhiều người khác không làm giàu được bởi vì họ thích hưởng lương ổn định hơn là quá trình học hỏi để trở nên thông minh hơn về tài chính và giàu có hơn. Họ bị nỗi sợ hãi của người nghèo giữ chân. Chính nỗi sợ hãi này ngăn cản họ đón nhận lấy cơ hội và giải quyết những khó khăn bắt buộc của việc làm giàu.

TẤT CẢ CHÚNG TA ĐỀU KHÁC NHAU

Tất cả chúng ta đều khác nhau, có những điểm mạnh và điểm yếu khác nhau. Chúng ta có những quá trình, những thách thức và khó khăn khác nhau. Một số người bán hàng giỏi bẩm sinh. Còn tôi thì không. Khó khăn hàng đầu của tôi là không sao khắc phục được nỗi sợ phải bán hàng và bị từ chối. Một số người thì lại sinh ra là để làm doanh nhân. Còn tôi thì không. Tôi phải học cách để trở thành doanh nhân.

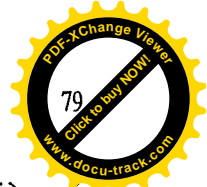
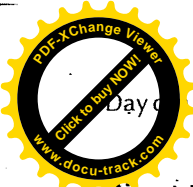

Tôi viết điều này bởi vì tôi *không* có ý nói là bạn phải học cách bán hàng hay là bạn cần phải học cách trở thành doanh nhân. Đó là quá trình của tôi. Nó có thể không phải dành cho bạn. Việc cần làm đầu tiên để nâng cao *IQ tài chính #1: kiếm nhiều tiền hơn* là phải quyết định xem cách tốt nhất để cho bạn kiếm tiền là gì. Nếu như đó là trở thành bác sĩ y khoa thì hãy chuẩn bị để vô trường y. Nếu như đó là trở thành một vận động viên chơi môn chuyên nghiệp thì hãy tập làm quen với gậy bậy giờ. Nói cách khác, hãy chọn cho mình mục tiêu rồi sau đó hãy chọn quá trình. Luôn nhớ rằng quá trình còn quan trọng hơn là mục tiêu!

TRÍ TUỆ CẢM XÚC

Đã đến lúc cần phải chỉ cho bạn thấy là thông minh tài chính cũng còn là thông minh cảm xúc. Warren Buffett, nhà đầu tư giàu có nhất thế giới, đã nói rằng, "Nếu bạn không kiểm soát được cảm xúc của mình thì bạn không thể kiểm soát tiền bạc được." Điều này đúng cho quá trình của bạn. Một trong những khó khăn lớn nhất trong quá trình của tôi là không được bỏ cuộc khi chán chường, không được mất bình tĩnh khi thất vọng và phải tiếp tục học hỏi khi muốn bỏ chạy.

Lý do khác mà nhiều người bỏ cuộc giữa chừng là bởi vì họ không thể tiếp tục mà không đạt được những thành quả tức thì. Lý do chính mà tôi đề cập đến mức lương thấp mà tôi nhận được trong giai đoạn đầu đời là để minh chứng cho tầm quan trọng của việc tạm thời quên

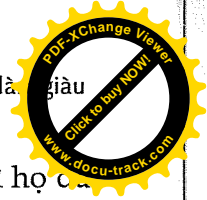
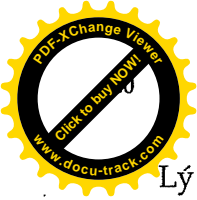
Đạy c làm giàu

đi sự thỏa mãn. Nhiều người hy sinh cuộc sống giàu có trong tương lai đổi lấy vài đồng hôm nay. Tôi không kiếm được nhiều tiền trong những năm 20-30 tuổi nhưng ngày nay thì tôi kiếm được hàng triệu.

Kiểm soát được sự thay đổi của cảm xúc, tạm thời quên đi sự thỏa mãn ngắn hạn là những việc làm cần thiết để phát triển trí thông minh tài chính của tôi. Nói cách khác, thông minh cảm xúc là cần thiết cho thông minh tài chính. Sự thật là, khi nói đến tiền bạc, tôi cho rằng thông minh cảm xúc là cái quan trọng nhất. Nó còn quan trọng hơn sự thông minh học thuật hoặc nghề nghiệp. Ví dụ, nhiều người không theo đuổi ước mơ của mình bởi vì họ sợ. Nếu có chãng nữa thì khi gặp thất bại, họ bỏ cuộc và sau đó đổ lỗi cho những cái khác mà đáng ra họ mới là người chịu trách nhiệm cho những thất bại của mình.

NHỮNG KẺ BỎ CUỘC KHÔNG BAO GIỜ CHIẾN THẮNG

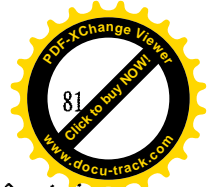
Cách đây một vài năm, có một chàng trai trẻ làm việc cho tôi. Anh ấy rất thông minh, quyến rũ, có bằng MBA và kiếm được nhiều tiền. Những lúc rảnh rỗi, anh ta và vợ thử nhiều công việc kinh doanh. Họ thử kinh doanh bất động sản nhưng thất bại. Họ mua nhượng quyền kinh doanh nhưng cũng thất bại. Sau đó họ mua lại một trung tâm chăm sóc y tế và gần như mất sạch khi bệnh nhân qua đời ngoài ý muốn. Hiện giờ, cả hai đã đi làm trở lại với tiền lương cao nhưng vẫn không thôi cảm thấy như thể là chưa đủ.

Lý do tôi đề cập đến cặp vợ chồng trẻ này là vì họ không chịu rút kinh nghiệm. Khi mọi thứ trở nên khó khăn, họ đầu hàng. Việc họ dám thử sức với những cuộc phiêu lưu mới là đáng khen nhưng họ dừng chân khi những khó khăn trông có vẻ quá nghiêm trọng. Họ không chịu chấp nhận thất bại và học hỏi từ những sai lầm. Họ không nhận ra rằng chính quá trình chứ không phải tiền bạc làm cho họ giàu có.

Một trong những bài học khó khăn nhất từ người cha giàu của tôi là phải kiên trì cho đến khi chiến thắng mới thôi. Khi gặp rắc rối ở Xerox vì không bán được hàng, tôi đã muốn nghỉ. Bởi vì tôi không bán được hàng, tôi không kiếm được tiền. Thực tế là chi phí để sống ở Honolulu cao hơn số tôi kiếm được. Người cha giàu nói, “Con có thể từ bỏ khi con đã chiến thắng nhưng đừng bao giờ từ bỏ khi con thất bại.” Mãi cho đến năm 1978, sau khi đã trở thành nhân viên bán hàng số một ở Xerox, tôi mới nghỉ việc. Quá trình đó đã làm cho tôi giàu có hơn, cả về mặt tài chính lẫn tinh thần. Bằng cách khắc phục nỗi sợ không bán được hàng, tôi đã có thể khắc phục được vấn đề không kiếm được tiền của tôi.

Khi còn làm việc ở Xerox, trong những lúc rảnh rỗi tôi tiến hành công việc kinh doanh ví nylon. Năm 1978, tôi bắt đầu dành toàn thời gian cho việc kinh doanh đó. Nó phát lên nhưng rồi cũng thất bại. Một lần nữa, tôi muốn từ bỏ, nhưng cũng một lần nữa, người cha giàu nhắc nhở tôi rằng *hành trình* còn quan trọng hơn *đích đến*. Trong lúc ngập sâu trong nợ nần, không có tiền, đã nhiều lần ông

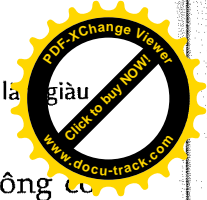
ay khuyên tôi rằng nếu giải quyết được vấn đề hiện tại thì tôi sẽ chẳng bao giờ thiếu tiền nữa. Tôi sẽ học được cách thành lập doanh nghiệp và tôi sẽ thông minh về tài chính thêm tí nữa. Nhưng trước hết tôi cần phải giải quyết vấn đề trước mắt trước.

QUÁ NHIỀU TIỀN

Ở đầu cuốn sách này, tôi có nói rằng có hai loại rắc rối tài chính. Một cái là không có đủ tiền, còn cái còn lại là có quá nhiều tiền. Năm 1974, khi rời khỏi Marine Corps, tôi đã phải quyết định là mình muốn rắc rối nào. Nếu tôi muốn gặp rắc rối với việc không có đủ tiền, tôi sẽ làm việc cho Standard Oil hoặc các hãng hàng không. Còn nếu muốn gặp rắc rối với việc có quá nhiều tiền, tôi sẽ làm cho Xerox, ngay cả khi nó trả lương thấp nhất. Như bạn cũng biết, tôi chọn rắc rối với việc có quá nhiều tiền.

Tôi cần được đào tạo, không chỉ là tiền bạc. Tôi chọn Xerox bởi vì tôi biết là tôi có thể làm thuyền viên hoặc phi công. Nhưng tôi không biết liệu mình có thể trở thành một doanh nhân. Tôi biết rằng mình có thể thất bại. Nhưng tôi cũng biết là mình sẽ học được nhiều nhất nếu tôi dám chấp nhận thất bại. Nếu tôi để cảm giác sợ thất bại và trở nên nghèo chiến thắng, tôi sẽ chẳng bao giờ bắt đầu được cái gì.

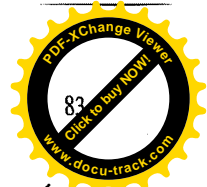
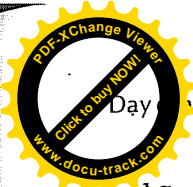
Một trong những lý do mà người ta không nâng cao được IQ tài chính #1 là bởi vì họ cứ trối mình với những cái đã biết. Thay vì đón nhận những thách thức mới để

học hỏi, họ chọn giải pháp an toàn. Nói vậy không có nghĩa là bạn nên làm những điều ngốc nghếch và rủi ro. Có nhiều thứ chúng ta có thể làm nhưng chúng ta chọn cách không làm. Ví dụ, tôi đã có thể quyết định leo lên đỉnh Everest. Hay là tôi đã có thể đăng ký khóa đào tạo phi công của NASA. Hay là tôi cũng đã có thể chọn con đường chính trị và ra tranh cử để vào văn phòng công. Cái tôi muốn nói là tôi lựa chọn thử thách tiếp theo một cách cẩn trọng chứ không phải theo may rủi. Tôi chất vấn bản thân, “Cuộc đời tôi sẽ như thế nào nếu tôi chọn con đường này và thành công?” Đó cũng chính là câu hỏi mà tôi muốn bạn tự hỏi mình.

Helen Keller, nhân vật chính của cuốn phim hay *The Miracle Worker*, có nói, “Cuộc đời là một chuyến phiêu lưu đầy khó khăn... hoặc không là gì cả.” Tôi đồng ý! Theo tôi, một cách để nâng cao chỉ số thông minh tài chính #1 của bạn là hãy nhìn cuộc đời như là một chuyến phiêu lưu để *học hỏi*. Đối với nhiều người, cuộc sống cần phải an toàn, phải hành động cho đúng và phải chọn công việc an toàn trong suốt cuộc đời. Cuộc sống của bạn không nhất thiết phải rủi ro hay là nguy hiểm. Tuy nhiên, cuộc sống là một quá trình học hỏi, mà muốn học hỏi thì phải mạo hiểm.

Đó là lý do tại sao tôi không quay trở lại với nghề đi biển hay là lái máy bay mặc dù tôi yêu thích những nghề nghiệp này. Đã đến lúc tôi phải chọn con đường mới. Sự thông minh không phải là học thuộc câu trả lời và tránh sai lầm - cái mà hệ thống trường học của chúng ta định

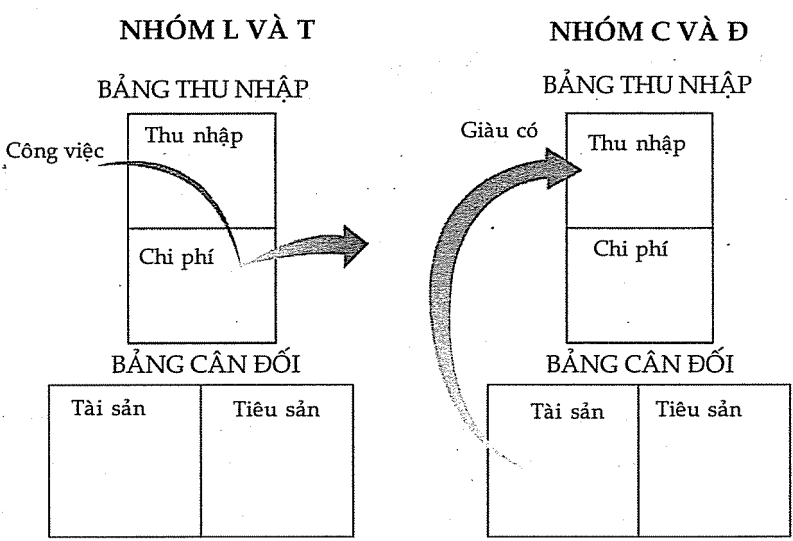
Đạy làm giàu

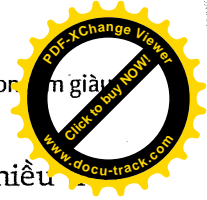
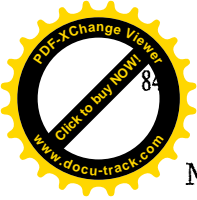
nghĩa là thông minh. Thông minh thực sự là học cách giải quyết vấn đề để có thể giải quyết những vấn đề lớn hơn. Thông minh thực sự là *niềm vui được học hỏi* chứ không phải nỗi sợ thất bại.

KIẾM NHIỀU TIỀN HƠN

Đặt báo cáo tài chính và Kim tứ đồ chung lại với nhau, bạn sẽ thấy rõ hơn những lựa chọn của mình cho *IQ tài chính #1: kiếm nhiều tiền hơn*.

Theo sơ đồ, những người trong nhóm L và T làm việc vì tiền. Họ làm việc để lĩnh lương ổn định hàng tháng, làm việc để nhận hoa hồng hay là làm việc theo giờ. Những người nhóm C và Đ lại làm việc để có tài sản, cái sẽ tạo ra dòng lưu kim hay là lãi vốn.

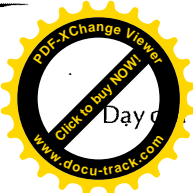

Một trong những lý do mà tôi kiếm được nhiều hơn những người bạn cùng lớp đi tàu hoặc lái máy bay là bởi vì họ làm việc để lĩnh lương. Trái lại, tôi muốn xây dựng tài sản với vai trò là doanh nhân và tích lũy tài sản với vai trò là nhà đầu tư. Nói cách khác, những người nhóm L và T tập trung vào cột thu nhập của bản báo cáo tài chính còn những người nhóm C và Đ thì tập trung vào cột tài sản.

Một trong những khó khăn lớn nhất phải vượt qua đối với một người nhóm L hoặc T là một người nhóm C hoặc Đ không làm việc vì tiền. Một người nhóm C hoặc Đ dường như làm việc không công, đây là một cách nghĩ khó khăn cho nhiều người. Những người nhóm L và T cần phải được trả lương, không những thế họ còn cần phải được trả lương trước khi làm việc. Làm không công, có thể là nhiều năm, không phải là tính chất nghề nghiệp hoặc bản chất của họ. Những người nhóm L và T có thể sẵn sàng làm từ thiện hay làm việc không công cho những mục tiêu cao cả nhưng khi nói đến thu nhập cá nhân, họ làm việc vì lương. Nói chung là, họ không làm việc để xây dựng hoặc tích lũy tài sản.

Nói theo kế toán, một người nhóm L hoặc T làm việc vì *thu nhập nhận được* còn một người nhóm C hoặc Đ làm việc vì *thu nhập thụ động* hoặc *thu nhập danh mục đầu tư*. Trong chương kế tiếp chỉ số *IQ tài chính #2: bảo vệ tiền của bạn*, bạn sẽ thấy là tại sao loại thu nhập một người nhận được dẫn đến sự khác biệt về tài chính lớn đến như vậy. *Thu nhập nhận được* là loại thu nhập khó bảo vệ được bạn

trước những kẻ thù tài chính nhất. Vì vậy làm việc vì *thu nhập nhận được* là điều kém thông minh nhất nên làm.

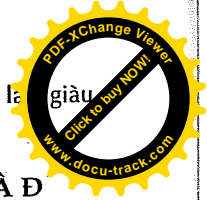
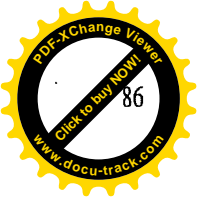
Nhiều người tự làm chủ không có doanh nghiệp riêng. Họ chỉ có một công việc. Nếu những người tự làm chủ này không còn làm việc nữa, thu nhập của họ cũng sẽ chấm dứt hoặc giảm đi. Một công việc, theo định nghĩa, không phải là một tài sản. Tài sản đem tiền vô túi của bạn dù bạn có làm việc hay không. Nếu như bạn muốn hiểu thêm về sự khác nhau giữa những người nhóm L, T, C và Đ, tôi khuyến khích bạn nên đọc cuốn sách thứ hai của tôi trong loạt sách *Đạy con làm giàu Tập 2 - Sử dụng đồng vốn - Để được thoải mái về tiền bạc*.

TAI SAO NGƯỜI GIÀU NGÀY Càng GIÀU HƠN?

Nhìn vào sơ đồ trang 86, chúng ta thấy dễ hiểu là tại sao người giàu ngày càng trở nên giàu hơn.

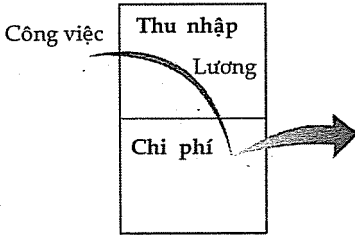
Một trong những lý do người nghèo và tầng lớp trung lưu gặp khó khăn là bởi vì họ làm việc vì tiền và thu nhập ổn định. Làm vì tiền có nghĩa là bạn sẽ phải làm cực hơn, nhiều thời gian hơn và đảm nhận nhiều việc hơn để kiếm được nhiều tiền hơn. Vấn đề ở chỗ là tất cả chúng ta đều có thời gian và sức lực hữu hạn.

Một trong những lý do mà người giàu ngày càng giàu hơn đó là mỗi năm họ mua thêm nhiều tài sản. Bổ sung thêm tài sản không nhất thiết cần phải làm việc cực hơn hoặc nhiều thời gian hơn. Sự thật là, chỉ số IQ tài chính càng cao thì ta càng ít phải làm việc mà vẫn mua được

NHÓM L VÀ T

BẢNG THU NHẬP

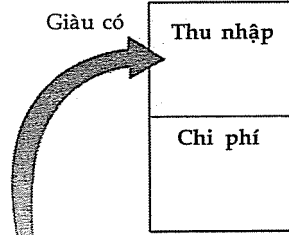

BẢNG CÂN ĐỐI

Tài sản	Tiêu sản

NHÓM C VÀ Đ

BẢNG THU NHẬP

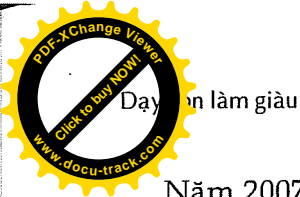

BẢNG CÂN ĐỐI

Tài sản	Tiêu sản
Công ty Bất động sản Tài sản giấy Hàng hóa	

nhiều tài sản tốt hơn. Bạn thấy đó, tài sản làm việc cho người giàu bằng cách tạo ra thu nhập thụ động.

Mỗi năm, tôi và Kim đặt mục tiêu là chúng tôi muốn có thêm bao nhiêu tài sản mới. Chúng tôi không đặt ra mục tiêu là kiếm thêm được nhiều tiền. Khi Kim mới bắt đầu đầu tư vào bất động sản vào năm 1989, cô ấy đặt ra mục tiêu là sẽ có hai mươi bất động sản nhà ở trong vòng mười năm. Vào lúc đó, nó là một nhiệm vụ chính. Cô ấy bắt đầu với căn nhà một phòng tắm, hai phòng ngủ ở Portland, Oregon. Mười tám tháng sau chứ chưa tới mười năm, cô ấy đã vượt qua mục tiêu có hai mươi bất động sản. Sau khi đạt được mục tiêu, cô ấy bán những căn nhà đó, thu được lãi vốn hơn một triệu đôla và đầu tư nâng cấp những căn nhà lớn và tốt hơn ở Phoenix, Arizona mà không phải đóng thuế.

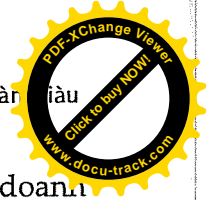
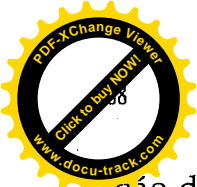

Năm 2007, mục tiêu của cô ấy là thêm 500 căn hộ cho thuê vào danh mục đầu tư của mình. Cô ấy đã có sẵn hơn 1.000 căn hộ đem lại thu nhập thụ động, loại thu nhập ít bị đánh thuế nhất, mỗi tháng. Cô ấy kiếm được nhiều tiền hơn nhiều quý ông và cô ấy làm được tất cả những điều này với vai trò là một doanh nhân trong nhóm D.

Mục tiêu của tôi là tăng dòng lưu kim từ những tài sản doanh nghiệp và hàng hóa. Tôi đầu tư nhiều vào những công ty dầu mỏ, vàng và bạc. Là người kinh doanh giáo dục, mỗi khi viết sách, tôi nhận được thu nhập trong vòng nhiều năm dưới hình thức tiền bản quyền từ khoảng năm mươi nhà xuất bản ở khắp nơi trên thế giới. Tôi cũng đang xây dựng một hệ thống phân phối nhượng quyền cho công việc kinh doanh của mình. Tôi học được từ việc kinh doanh rock and roll trước đây rằng tốt hơn là nên làm người nhượng quyền hơn là người được nhượng quyền. Mặc dù tôi thích bất động sản, tôi thích làm doanh nhân trong nhóm C nhiều hơn.

Tôi không viết cuốn sách này để khoác lác. Thực tình tôi rất ngại tiết lộ tài sản của mình và cách mà tôi có nó. Bạn sẽ thấy trong chương kế tiếp về những kẻ thù tài chính, để cho người khác biết mình giàu là việc làm nguy hiểm.

Lý do chính mà tôi dám tiết lộ điều chúng tôi đã làm và kiếm được là bởi vì tôi và Kim có tâm huyết với giáo dục tài chính và nâng cao IQ tài chính. Vấn đề chính của

Giáo dục tài chính là hầu hết những người kinh doanh hoặc chia sẻ giáo dục tài chính là những người nhóm L và T. Họ là những người làm thuê hoặc tự làm chủ. Đa số không thực sự giàu. Nhiều người là nhà báo viết về tiền bạc nhưng bản thân không có nhiều tiền. Hoặc họ là những người bán hàng như nhân viên môi giới chứng khoán và bất động sản. Nhiều chuyên gia tài chính có những gì mà những người nhóm L và T khác có. Họ cũng có những kế hoạch hưu trí bao gồm cổ phiếu, trái phiếu và chứng chỉ quỹ. Nhiều người cũng trông chờ vào thị trường chứng khoán để tồn tại và sẽ sống dở chết dở nếu như thị trường sụp đổ trên diện rộng trong lúc họ về hưu. Nhiều người sẽ chật vật nếu như sức mua của đồng đôla tiếp tục giảm và lạm phát tăng. Nói tóm lại, nhiều chuyên gia tài chính đưa ra những lời khuyên mà không biết được rằng liệu kế hoạch hưu trí của họ có tác dụng không. Nếu có, nhiều người đã nghĩ hưu rồi.

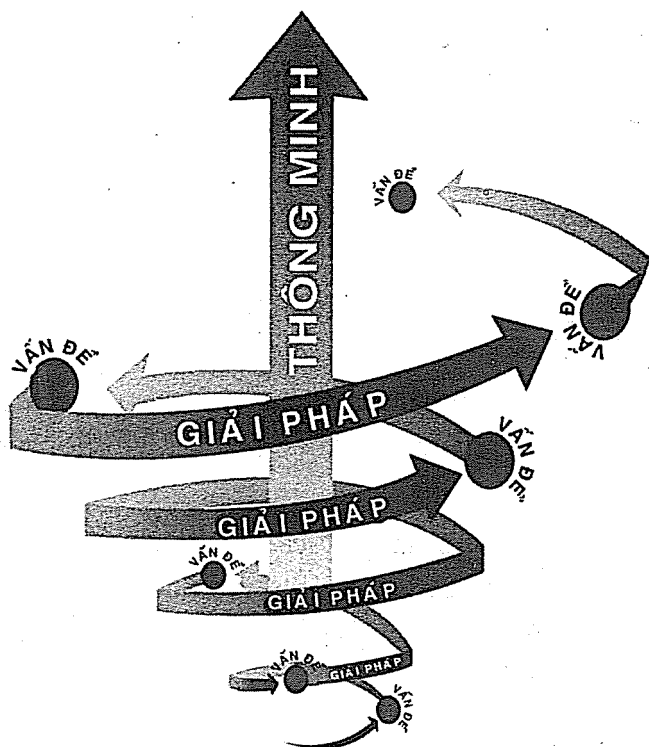
Kim và tôi biết rằng kế hoạch hưu trí của chúng tôi sẽ có tác dụng. Chúng tôi biết điều đó bởi nhờ vào thu nhập thụ động nhận được hàng tháng từ tài sản của chúng tôi. Chúng tôi không đầu tư vào gửi tiết kiệm, trái phiếu, chứng chỉ quỹ cho tương lai. Nếu có mất hết, điều luôn có thể xảy ra, thì tài sản thật sẽ là IQ tài chính của chúng tôi. Chúng tôi có thể gầy dựng lại bởi vì chúng tôi quan tâm nhiều đến việc học hỏi hơn là thu nhập. Chúng tôi học cách tự quản lý tiền của chính mình chứ không đưa tiền cho một người nhóm L hoặc T. Như người cha giàu của tôi từng nói, “Nếu chỉ đầu tư hay tự làm chủ không

Đạy c làm giàu

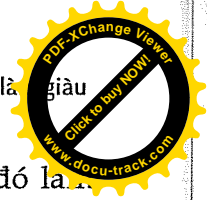
thời không có nghĩa con đã trở thành một nhà đầu tư hay chủ doanh nghiệp.”

TÓM TẮT

Bí quyết để kiếm được nhiều tiền hơn nằm trong sơ đồ sau:

Để trở nên giàu có, bạn phải thừa nhận rằng rắc rối không bao giờ biến mất. Mỗi khi bạn giải quyết được một rắc rối, rắc rối khác lại xuất hiện. Quan trọng bạn phải

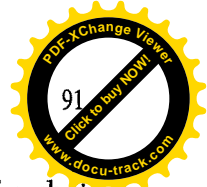
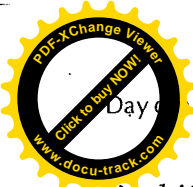
nhận ra rằng quá trình giải quyết những rắc rối đó là chìa khóa để bạn trở nên giàu có. Và một khi bạn không những giải quyết được vấn đề của mình mà còn giúp người khác giải quyết vấn đề của họ thì giới hạn là cái không tồn tại.

Người ta trả tiền cho bạn để giải quyết những rắc rối của họ. Ví dụ, tôi sẽ trả tiền cho bác sĩ để có sức khỏe. Tôi trả tiền cho quản gia để cho ngôi nhà được ngăn nắp, sạch sẽ. Tôi mua hàng ở siêu thị gần nhà bởi vì nếu không ăn, tôi sẽ đói mà chết. Tôi trả tiền cho nhà hàng gần nhà để có thức ăn và một buổi tối tuyệt vời. Tôi đóng thuế để công viên chức điều hành tốt chính phủ. Tôi bỏ tiền vào thùng quyên góp ở nhà thờ để ủng hộ sự hướng dẫn và giáo dục tinh thần.

Kim kiếm được nhiều tiền bởi vì cô ấy đã giải quyết được một rắc rối lớn, nhà ở chất lượng với giá cả phải chăng. Càng giải quyết được rắc rối đó, cô ấy càng kiếm được nhiều tiền. Còn tôi làm cật lực để giải quyết nhu cầu được giáo dục tài chính.

Nói đơn giản, có hàng tỷ cách để kiếm tiền bởi vì có hàng tỷ, nếu không muốn nói là vô tận, rắc rối cần được giải quyết. Cái quan trọng là bạn muốn giải quyết rắc rối nào? Càng giải quyết được nhiều rắc rối, bạn càng trở nên giàu có.

Nhiều người muốn được trả công mà không làm cái gì và không sẵn sàng giải quyết bất kỳ rắc rối nào. Hoặc họ muốn được trả nhiều hơn cái giá mà rắc rối họ giải quyết đáng nhận được. Lý do mà tôi không làm cho một công ty

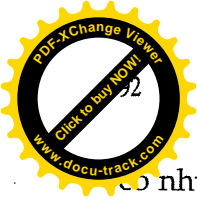
Đạy c làm giàu

tàu biển có công đoàn là bởi vì tôi là một nhà tư bản chứ không phải một người làm công. Thực tế thì một trong những lý do mà không có nhiều tàu Mỹ hiện nay là bởi vì vận hành một con tàu thương mại quá tốn kém. Và đó cũng là một lý do tại sao đa số các tàu chở hàng và tàu chở khách ở các cảng của Mỹ không thuê người Mỹ. Chi phí vận hành một con tàu Mỹ cao lý giải cho việc tại sao nhiều sinh viên tốt nghiệp trường cũ của tôi, Kings Point, không kiếm được việc ngày nay. Đây là hậu quả của việc muốn được trả lương cao hơn nhưng làm ít hơn.

Người cha nghèo của tôi là một người của công đoàn. Nói chính xác, ông ta đứng đầu hiệp hội giáo viên của Hawaii. Tôi hiểu ý ông rằng giáo viên sẽ có nhiều sức mạnh hơn nếu tập hợp thành một nhóm. Không có công đoàn, giáo viên sẽ được trả lương thấp hơn và nhận được ít ích lợi hơn. Không có hiệp hội giáo viên, nền giáo dục ngày nay sẽ còn tệ hơn nữa.

Người cha giàu của tôi là một nhà tư bản. Chủ nghĩa tư bản cho rằng nên sản xuất ra sản phẩm tốt hơn với giá thành thấp hơn. Nếu bạn không cung cấp những sản phẩm tốt hơn với giá thành thấp hơn cho nhiều người hơn, thị trường sẽ phản ứng lại với bạn. Nói cách khác, một nhà tư bản được trả công vì đã giải quyết được vấn đề chứ không phải tạo ra vấn đề, trừ khi bạn tạo ra trò chơi ô chữ.

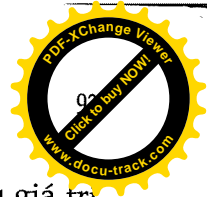
Nhiều người cho rằng các nhà tư bản tham lam. Thực tế thì cũng có nhiều người như vậy. Tuy nhiên cũng còn

Có những nhà tư bản làm được rất nhiều điều tốt đẹp như cung cấp chăm sóc y tế, thực phẩm, vận tải, năng lượng và truyền thông cho thế giới. Là một nhà tư bản mong muốn làm hết sức để thế giới trở nên tốt đẹp hơn, rắc rối của tôi là những người muốn được trả lương mà không phải làm việc hoặc lương cao hơn nhưng làm ít hơn. Theo tôi thì những người muốn được trả lương cao hơn nhưng làm ít hơn, hoặc không làm gì cả, cũng là những kẻ tham lam.

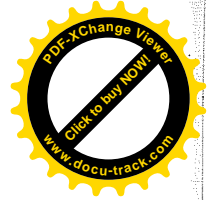
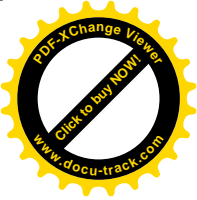
Những người muốn được trả nhiều hơn nhưng làm ít hơn sẽ gặp khó khăn hơn khi thế giới thay đổi. Ví dụ, chính do công đoàn đòi hỏi lương, lợi ích nhiều hơn và làm ít hơn nên công việc bị chuyển ra nước ngoài. Hiện nay ở Mỹ, nhân công sản xuất xe hơi tham gia công đoàn được trả 75 đôla một giờ, bao gồm cả lợi ích. Trong khi đó ở Trung Quốc, cũng nhân công như vậy chỉ nhận được 75 cent một giờ. Trong lúc tôi viết cuốn sách này, Chrysler vừa mới ký một hợp đồng với Chery Motors của Trung Quốc để sản xuất xe hơi ở đó. Giá: chưa tới 2.500 đôla một chiếc xe. Số này chỉ bằng chi phí bảo hiểm y tế trong giá thành của một chiếc xe sản xuất tại Mỹ.

Một nhà tư bản thực thụ là người nhận ra được vấn đề và tạo ra sản phẩm hoặc dịch vụ để giải quyết vấn đề đó. Bạn có thể tính giá cao hơn nếu sản phẩm hoặc dịch vụ của bạn có giá trị cảm nhận cao hơn, nhưng phải đảm bảo là bạn tạo ra được giá trị gia tăng. Ví dụ, tôi định giá cao hơn cho những cuốn sách và trò chơi của mình bởi vì

Đối với một số người, họ cảm thấy chúng có nhiều giá trị giáo dục hơn. Đối với nhiều người khác, chúng không đáng cái giá đó. Nhiều người không đánh giá cao thương hiệu sản phẩm giáo dục tài chính của tôi bởi vì chúng không giải quyết được những vấn đề của họ. Nhiều người không cho rằng quy luật tiền tệ đã thay đổi từ năm 1971 và 1974 và vẫn muốn tin rằng họ có thể tiếp tục làm việc chăm chỉ, tiết kiệm, đầu tư vào quỹ hỗ tương và hy vọng là được trả lương cao hơn để làm việc ít hơn. Vì họ và tương lai tài chính của gia đình họ, tôi hy vọng rằng những niềm tin và hành động đó sẽ giải quyết được rắc rối tài chính của họ.

Còn bạn, tôi hy vọng là bạn không tin vào điều đó. Tôi có linh cảm là bạn sẽ không, bởi vì bạn đang đọc cuốn sách này chứng tỏ rằng bạn chủ động trong việc nâng cao sự thông minh tài chính của mình. Bắt đầu từ bây giờ, hãy suy nghĩ những rắc rối nào bạn muốn và lao vào giải quyết nó, sau đó tiền sẽ chảy vào. Một khi bạn đã kiếm được tiền, bạn cần phải dùng hết sự thông minh tài chính của mình để bảo vệ nó. Đó là cái sẽ được nói đến trong chương tiếp theo, chỉ số *IQ tài chính #2: Bảo vệ tiền của bạn*.

CHƯƠNG 4

IQ tài chính #2: Bảo vệ tiền của bạn

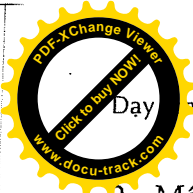
Bảo vệ tiền của bạn khỏi những kẻ thù tài chính là việc làm quan trọng. Như hầu hết chúng ta đều biết, thế giới này đầy rẫy những cá nhân và tổ chức luôn đợi chờ cơ hội để "giúp" chúng ta. Nhiều người và tổ chức trong số này rất thông minh và đầy quyền lực. Nếu họ thông minh hơn hay có nhiều quyền lực hơn, họ sẽ lấy được tiền của bạn. Đây là lý do tại sao IQ tài chính #2 quan trọng đến như vậy.

IQ TÀI CHÍNH #2 ĐƯỢC ĐO LƯỜNG NHƯ THẾ NÀO?

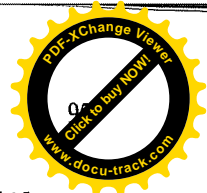
IQ tài chính #1 thường được tính bằng *số đôla gộp*. Còn IQ tài chính #2 được tính bằng *đơn vị phần trăm*. Sau đây là ví dụ về ba tỷ lệ phần trăm khác nhau:

1. Ở Mỹ, một người có thu nhập 100.000 đôla từ lương có thể trả đến 50% tổng cộng các loại thuế như thuế liên bang, thuế tiểu bang và thuế FICA¹. Thu nhập sau thuế của người này là 50.000 đôla.

¹ FICA (Federal Insurance Contribution Act): là một loại thuế do chính quyền liên bang đặt ra, do công ty tuyển dụng và nhân viên đóng dựa trên tiền lương cho quỹ An sinh xã hội và Chăm sóc y tế.

Đạy làm giàu

2. Một người khác kiếm được thu nhập 100.000 đôla từ việc đầu tư và trả thuế 15%. Thu nhập sau thuế của người này là 85.000 đôla.
3. Người thứ ba cũng kiếm được 100.000 đôla nhưng trả 0% thuế. Thu nhập sau thuế của người này là 100.000 đôla.

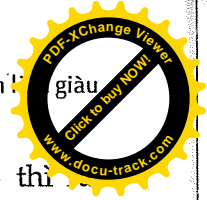
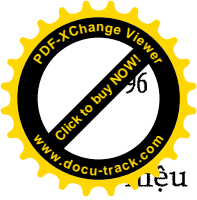
Trong ví dụ trên, người trả thuế suất thấp nhất là người có *IQ tài chính #2: Bảo vệ tiền của bạn* cao nhất bởi vì ít tiền bị mất hơn cho những kẻ thù tài chính.

Trong những chương sau, tôi sẽ nói rõ thêm cách làm sao để kiếm được nhiều tiền mà không phải trả thuế một cách hợp pháp. Nhưng ngay bây giờ, hãy ghi nhớ điều đơn giản sau: *IQ tài chính #2* đo lường phần trăm thu nhập một cá nhân giữ lại được so với phần trăm thu nhập bị mất đi.

THỎ, CHIM VÀ SÂU BỌ

Những bài học của người cha giàu dành cho con trai ông và tôi về tầm quan trọng của việc bảo vệ tiền khỏi những kẻ thù tài chính bắt đầu từ rất sớm, *trước* cả khi chúng tôi kiếm được tiền. Bởi vì chúng tôi vẫn còn nhỏ, người cha giàu lấy ví dụ đơn giản về người nông dân để làm rõ quan điểm của ông. Ông nói, “Nông dân cần phải bảo vệ mùa màng trước những con thỏ, chim và sâu bọ. Đối với họ, chúng là những kẻ cắp.”

Gán hình ảnh con thỏ với kẻ cắp là một cách làm

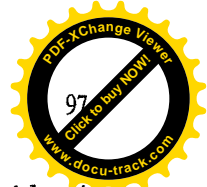
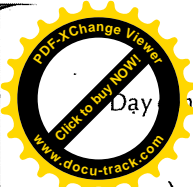

hiệu quả đối với những đứa trẻ ở tuổi tôi. Thỏ thì đáng yêu, chúng vô hại. Những con chim cũng vậy. Thực ra thì tôi có nuôi một con vẹt và việc xem chúng như kẻ cắp là một điều khó khăn. Tuy nhiên, đối với sâu bọ thì tôi cũng hiểu được tại sao chúng lại bị gọi như vậy. Chúng đã ăn rất nhiều rau trong vườn của nhà tôi.

“NHỮNG NGƯỜI ỦNG HỘ CHÚNG TA”

Người cha giàu không phải đang cố làm chúng tôi sợ. Đơn giản, ông ta chỉ muốn con mình và tôi hiểu được thực tế của cuộc sống. Lý do mà ông sử dụng những con vật dễ thương như thỏ và chim là để muốn nói rằng kẻ cắp nhiều nhất tài sản cá nhân của chúng ta không chỉ là những tên trộm cướp hoặc tội phạm. Ông muốn chúng tôi nhớ rằng một số kẻ thù tài chính “vĩ đại” nhất là những người và tổ chức mà chúng ta hằng yêu mến, tin tưởng và nể trọng - những người mà chúng ta vẫn nghĩ rằng họ đứng về phía chúng ta và luôn *ủng hộ chúng ta*. Người cha giàu nói, “Lý do mà nhiều người ủng hộ chúng ta là bởi vì ở vị thế đó, họ có thể móc túi chúng ta dễ dàng hơn. Một trong những lý do mà nhiều người gặp rắc rối tài chính là bởi vì trong túi họ có quá nhiều bàn tay.”

Tiếp tục với chủ đề **B** “Thỏ, chim và sâu bọ” (**Bun-**nies, **B**irds and **B**ugs) trong cách đặt tên cho kẻ thù của người nông dân, danh sách của người cha giàu về những kẻ thù tài chính trong thế giới thực bao gồm: Công chức (**B**ureaucrats), Ngân hàng (**B**ankers), Người môi giới (**B**ro-

Đạy làm giàu

kers), Doanh nghiệp (Businesses), Vợ/Chồng (Brides/Beaus), Anh em chồng/vợ (Brothers-in-law) và Luật sư (Barristers).

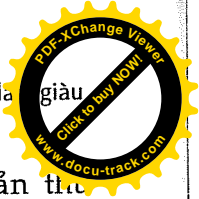
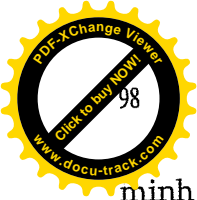
KẸ THÙ TÀI CHÍNH #1: CÔNG VIÊN CHỨC

Tất cả chúng ta đều biết rằng thuế là chi phí đơn lớn nhất. Nhiệm vụ của cơ quan thuế là thu tiền của chúng ta và giao cho quan chức Chính phủ để chi tiêu.

Không may thay, vấn đề của hầu hết chính trị gia và công chức là họ rất giỏi chi tiền. Hầu hết những người đầy tớ của nhân dân không biết cách kiếm tiền, đó là lý do tại sao họ chọn con đường công viên chức. Nếu biết cách kiếm tiền thì có thể họ đã trở thành một doanh nhân thay vì công viên chức. Vì không biết cách kiếm tiền nhưng lại thích chi tiêu, họ dành nhiều thời gian nghĩ ra nhiều cách thông minh hơn để lấy tiền của chúng ta bằng con đường thuế má.

Ví dụ như quan chức Mỹ đã đặt ra một luật thuế thông minh với cái tên gọi AMT, viết tắt cho cụm từ *Luật thuế tối thiểu*². AMT ra đời năm 1970. Đây là một khoản thuế trả thêm đánh vào những người thu nhập cao, xấp xỉ 60.000 đôla hoặc hơn một năm. Đây là một cách thông

² AMT (Alternative Minimum Tax): ra đời để hạn chế việc những người có thu nhập cao dùng những ưu đãi thuế đặc biệt để tối thiểu hoặc tránh bị đánh thuế. Theo đó, sẽ có những quy định tính thuế thông thường và những quy định tính thuế theo AMT. Do đó có từ alternative trong cụm từ AMT. Nếu khoản đóng thuế tính theo AMT thấp hơn cách tính bình thường, bạn đóng thuế theo cách thông thường. Ngược lại bạn đóng thuế theo cách tính của AMT.

minh để đánh thuế hai lần cho cùng một khoản thu nhập. Vấn đề ở chỗ 60.000 đôla là một khoản tiền lớn vào thời điểm năm 1970. Hiện nay thì số đó không còn được gọi thu nhập cao nữa rồi. Nhiều người giàu không phải trả thuế này... chỉ có những người làm công thu nhập cao mà thôi.

Bạn biết đấy, chúng ta đã đóng thuế cho những khoản như tiền lương, đầu tư, nhà cửa, xe hơi, xăng dầu, du lịch, quần áo, thực phẩm, bia rượu, thuốc lá, công ty, giáo dục, sự cấp phép, cái chết và còn nhiều nhiều nữa. Chúng ta đóng nhiều loại thuế khác nhau, thậm chí có những khoản thuế mà chúng ta không hề hay biết. Chúng ta phải đóng thuế bởi vì điều đó có ích cho xã hội, thực tế thì một số loại thuế đúng là như vậy. Thế nhưng, những vấn đề của xã hội chỉ trầm trọng hơn bởi vì các công viên chức không biết cách giải quyết vấn đề (và vì thế không biết được cách kiếm ra tiền), họ đơn thuần chỉ biết vung tiền vào những rắc rối. Khi mà nhiều tiền hơn cũng không giải quyết được vấn đề, họ lại nghĩ ra những loại thuế mới với những cái tên mỹ miều. Bởi vì những rắc rối chỉ trở nên tồi tệ hơn, thuế suất chúng ta phải đóng càng ngày càng tăng. Giống như việc lãi suất kép làm chúng ta giàu hơn, thuế "kép" làm chúng ta nghèo hơn. Đây là một lý do tại sao IQ tài chính #2 lại quan trọng đến như vậy. Bạn không thể giàu được nếu như tất cả tiền bạn kiếm được bị những kẻ thù tài chính lấy đi.